

LETO XXII. Stev. 182
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVljena 8. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1952 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“

Predlog za izstop Indije iz Britanske skupnosti

Hajdarabad, 4. avg. (Reuter). Voda indijske socialistične stranke Ramanohar Lohia je sinoči izjavil, da bi Indija utegnila izstopiti iz Britanske skupnosti narodov, če bo Velika Britanija nadaljevala »vojno akcijo« proti Egiptu.

Nemške ladje plačujejo takse Egiptu

Dunajski radio poroča iz Hamburga, da od dneva nacionalizacije Sueskega prekopa nemške ladje plačujejo takse za prehod skozi prekop novemu egiptovskemu državnemu podjetju.

Iraška delegacija pojde v Kairo

Bagdad, 4. avg. (AP). Iraška vlada je na današnji izredni seji sprejela povabilo, naj se udeležijo sestanka političnega odbora Arabske lige v Kairu, na katerem naj bi določili enotno politiko Lige v zvezi z egiptovskim sklepom o nacionalizaciji Sueskega prekopa.

Naserjevi razgovori o Suez

z veleposlaniki Sovjetske zveze, Indije in Združenih držav Amerike

Kairo, 4. avg. (Reuter). Predstavniki predsedstva egiptovske vlade je izjavil, da je predsednik Naser sinoči sprejel veleposlanike Sovjetske zveze, Indije in ZDA. Predstavniki je izjavil, da sta bila sovjetski in indijski veleposlanik sprejeta na lastno željo, medtem ko je do sestanka z ameriškim veleposlanikom prišlo na željo predsednika Naserja. Vsi razgovori so se nanašali na Suesko vprašanje.

Direktor politične pisarne egiptovskega predsednika Ali Sabri je sinoči po kairskem radiu izjavil, da pomeni londonsko sporočilo poskus pritiska na Egipt in grožnjo z uporabo vojne sile. Sklicujoč se na londonsko sporočilo, češ da Egipt z grožnjami sili nameščence sveske družbe, da bi delali, je Ali Sabri izjavil, da lahko vsak uveljavljene popolnoma svobodno odstopi, vendar zaradi normalne plovbe ladji skozi prekop uveljavljene ne bodo dovolili, da bi zapustili delo brez odgovornega roka.

»Slovenska nevarnost« v Trstu

Na seji občinskega sveta so neofašisti pozvali italijanske stranke k enotnemu nastopu proti Slovincem — Novi upravni odbor sestavljajo zastopniki treh strank

Trst, 4. avg. Na sinočni seji tržaškega občinskega sveta so svetovalci poleg župana, za katerega je bil ponovno izvoljen demokratijan Bartoli, izvolili tudi 15 članov upravnega odbora. S 25 do 28 glasovi od 54 navzočih svetovalcev, je bilo v upravni odbor izvoljenih 11 demokratijancev, trije socialnodemokratski in en republikanski svetovalec. Tako je upravni odbor, v katerem so bili predtudi liberalci, sestavljen iz predstavnikov treh strank demokratičnega centra, ki pa ne predstavljajo večine v občinskem svetu, in bo pri sklepanjih o važnih občinskih zadevah odvisen od podpore levece ali desnice.

Pred volitvami župana in članov upravnega odbora so predstavniki neofašistični občinski svetovalci napadli demokratijance, češ da pomeni izključitev liberalcev iz občinske uprave jasen znak, da se bo nova tristranska uprava usmerila na levo. Predjavil napad razcepjenost v tako imenovanih italijanskih strankah na enotnost proti »slovenski nevarnosti«, ki naj bi se zrcalila predvsem v tem, da »slovenski

VREMENSKA NAPOVED
za nedeljo, 5. avgusta:
Nestabilno oblačno in nekoliko toplejši zlasti popoldne, vmes povečana oblačnost in krajevne plohe. Temperatura ponoči med 9 in 13, na Primorskem okoli 13, čez dan do 23. Na Primorskem do 25 stop. C. Zjutraj v kotlinah kratkotrajna megla.

LONDONSKA RAZPRAVA O SUESKEM VPRAŠANJU

V PRIČAKOVANJU NADALJNJIH UKREPOV

»Manchester Guardian« je mnenja, da bi morali Velika Britanija in Francija predvsem zagotoviti prosto plovo, medtem ko vprašanje lastništva ni tako važno

London, 4. avgusta. Zadnji ukrepi angleške vlade so zelo resnega in izrednega značaja. Sodiš v sklop ukrepov, kakršne store malone že v na pol vojnem položaju. In da ne gre za Veliko Britanijo in Angleže z njihovimi specifičnimi lastnostmi, bi ti ukrepi bolj dramatično vplivali na razpoloženje javnosti in življenje v deželi.

Sinoči je kraljica Elizabeta podpisala proklamacijo o vpklicu 20.000 rezervistov. Pozivi so bili pripravljene že prej in davi so jih začeli razpošiljati, jutri pa se bodo prve padalske enote — trije popolni bataljoni — v Portsmouthu vkrcali na veliko vojno ladjo »Theseus«, ki naj bi še istega dne odpotila proti Sredozemskemu morju. »Theseus« je sicer 13.500 tonska letalonosilka, toda včeraj in danes so njegove hangarje v naglici preuredili za nastanitev čet in natovorili na ladjo municijo.

V ponedeljek in torek odpotujejo proti Sredozemskemu morju tudi druge enote angleške vojne mornarice — med njimi več letalonosilk. Ze se vrte propelerji na letalih novih eskadril, določenih za vzhodno Sredozemlje — tokrat gre za lovce na reaktivni pogon. Vlada je dobila pooblastilo, da zaseže po potrebi trgovinske ladje. Nekatere lastnike so že obvestili, katere ladje pridejo najprej v poštev.

Pristojne oblasti so ukrenile vse potrebno, da se omogočijo nagle poroke mobiliziranec in mladi zaročenci, čisto v trobičnih uniformah, so že začeli sklepati zakonske zveze. Vsi ministri, ki so v kakršnikoli zvezi s tistim, kar imenujejo tu »sueska kriza«, so v nekakšni pripravljenosti. Da ni bilo sveske krize, bi bil Eden že na Malti na poletnih počitnicah.

Vse v poštev prihajajoče vlade so že prejele povabilo na londonsko konferenco o Suez. Danes

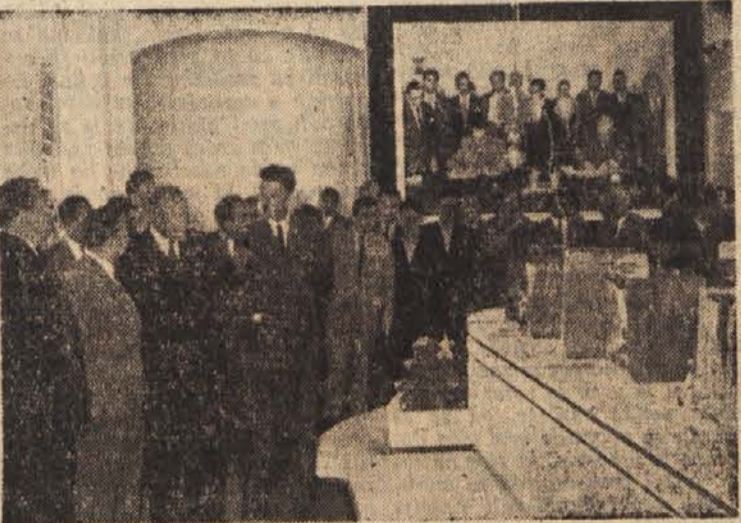
je javnost zvedela, da so malone vse pripravljene sprejeti vabilo, razen ZSSR in Egipta, katerih dokončna odločitev še ni znana. S kakšnimi aktovkami bodo predstavniki povabljenih vlad 16. avgusta prispeli v London, je tudi še dokaj negotovo. Za zdaj je znano, da se Francija docela strinja z angleškim glediščem, da je treba odločno nastopiti proti Egiptu.

»Manchester Guardian« meni, da je na to vprašanje težko odgovoriti in piše, da bo londonska konferenca velika preizkušnja spretnosti angleške in francoske diplomacije. Če bodo pritisnili na to, da bi se Egipt takoj uklonil zahodnim tezam, bitka po mnenju tega časnika ne bo dobljena.

»Manchester Guardian« je morda v Veliki Britaniji najbolj hladnokrvno spremljal dogodka v zvezi s Suezom. Ta časnik ne priporoča, naj bi vztrajali na vojaški silni kot sredstvu, da bi dosegli mednarodno kontrolo nad Sueskim prekopom, češ da bi bila to politika, ki je ZSSR, Indija in »morda tudi večina na konferenci zastopanih držav« ne bi moge sprejeti. Morda bi te politike pred svetovnim javnim mnenjem in celo v lastni deželi ne mogli zagovarjati, piše »Manchester Guardian«.

Velika Britanija in Francija bi se morali držati predvsem ostale zahteve, da se zagotovi prosta plovo, vprašanje lastništva pa ni tako zelo važno. Če bosta Velika Britanija in Francija obravnavali vprašanje nacionalizacije, izkovišanja in kompencacije, bo to glavni problem samo zamotalo, kajti »ukrep o nacionalizaciji sam po sebi ne pomeni kršitve konvencije iz leta 1888, ki niti z besedico ne omejuje vprašanje lastništva«.

B. Lazič

Predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher si ogleduje razstavljene televizijske sprejemnike na kolektivni razstavi Sovjetske zveze

Sporazum z DR Nemčijo

o izmenjavi blaga v vrednosti 10 milijonov dolarjev

Beograd, 4. avgusta (Tanjug). V Beogradu je bil danes podpisan sporazum med Zvezno zunanjetrgovinsko zbornico v Beogradu in Zbornico za zunanjo trgovino DR Nemčije o izmenjavi blaga v skupni vrednosti 10 milijonov dolarjev do konca letošnjega leta. Jugoslovska podjetja bodo izvažala presno in suho sadje in sočivje, razne konzerve in meso, tobak, kemikalije, nekatere proizvode črne metalurgije, stroje, industrijsko opremo, proizvode industrije za predelavo kovin ter les in lesne izdelke. Jugoslovske uvoze bo obsegal večinoma tmetna gnojila, razne kemijske in farmacevtske surovine in izdelke, roto- in druge papirje, izdelke elektroindustrije, razne stroje in rezervne dele ter jeklene izdelke.

Sporazum je v imenu Zvezne zunanjetrgovinske zbornice podpisal njen predsednik Rudi Kolak, v imenu Zborščke za zunanjo trgovino DR Nemčije pa dr. Gottfried Lessing. Delegacija Zunanjetrgovinske zbornice DR Nemčije je odpotovala danes z letalom iz Beograda.

Veterinarsko-sanitarna konvencija z Romunijo

Beograd, 4. avg. (Tanjug) V Beogradu je bila danes podpisana veterinarsko-sanitarna konvencija med Jugoslavijo in Romunijo. Konvencija določa veterinarsko-sanitarne pogoje za promet z živino ter mlečnimi in mesnimi izdelki med obema deželama, z njo pa so bili položeni tudi temelji za sodelovanje pri zatiranju nevarnih živinskih nalezljivih bolezni. Delegaciji sta se sporazumeli, da bosta veterinarski službi obeh dežel izmenjali svoje praktične in znanstvene izkušnje.

Sukri Kuatli preklical svoj odstop

Damask, 4. avg. (AP). Predsednik sirske republike Sukri Kuatli je danes umaknil svoj predvčerajšnji odstop s predsedniškega položaja zavoljo nekaterih notranjepolitičnih vprašanj. Ta predsednikov sklep je danes sporočil predsednik vlade Sabri Asali po vladni seji, ki je bila v rezidenci predsednika republike.

Moskva, 4. avg. (Tass). Časnik »Izvestija« piše danes, da dogodki po nacionalizaciji sveske družbe jasno kažejo, da vladajoči krogi zahodnih držav iščejo povod za zaostrovanje položaja. Glede vesti o vpklicu rezervistov v Veliki Britaniji, o pošiljanju letalskih enot na sredozemska oporišča in drugih vojaških ukrepov zahodnih držav pravi časnik, da v zvezi vsem naporom pobudnikov te gonje njeni avtorji ne morejo navesti nobenega dejstva, ki bi opravičilo te akcije.

Washington, 4. avg. (Reuter) Ameriški zunanji minister Dulles je, govoreč po televiziji, rekel, da bi, če ne bi odgovorili na sklep predsednika Naserja o nacionalizaciji Suez, to izpodkopalo mednarodno varnost in blaginjo narodov. O bližnji mednarodni konferenci je izrazil upanje, da bodo ob tej priložnosti sestavili načrt za mednarodno upravljanje prekopa in da bo na konferenci sprejeta načela odobrili tudi Egipt.

Washington in Pariz želita čimprejšnjo odstranitev sveske krize

Washington, 4. avg. (Reuter) Ameriški zunanji minister Dulles je, govoreč po televiziji, rekel, da bi, če ne bi odgovorili na sklep predsednika Naserja o nacionalizaciji Suez, to izpodkopalo mednarodno varnost in blaginjo narodov. O bližnji mednarodni konferenci je izrazil upanje, da bodo ob tej priložnosti sestavili načrt za mednarodno upravljanje prekopa in da bo na konferenci sprejeta načela odobrili tudi Egipt.

Ameriška vlada je včeraj zmanjšala omejitve v trgovini med ZDA in Egiptom, ki so jih uvedli o nacionalizaciji Suez. Omejitve so zmanjšali samo glede na trgovino med obema deželama, medtem ko so finančna sredstva in imovina v ZDA še nadalje blokirana. Blokirano imovino družbe in egiptovske vlade v ZDA cenijo na 60 do 80 milijonov dolarjev.

Pariz, 4. avg. (Reuter) Francoski zunanji minister Christian Pineau je sinoči po radiu in televiziji izjavil, da je treba »čimprej odstraniti svesko krizo«.

Rekel je, da teži politika predsednika Naserja za tem, da bi »zahodne države ločil od njihovih bistvenih gospodarskih interesov na Bliznjem vzhodu, nekoga dne pa tudi od političnih interesov na tem področju.«

Silovit tajfun na Kitajskem

Peking, 4. avg. Pekinski radio poroča, da je v četrti v kitajski pokrajini Cenjkang divjal silovit tajfun. V mestu Hangčou v bližini Sanghaja je tajfun terjal 83 smrtnih žrtev, medtem ko je bilo okrog 300 ljudi poškodovanih. Večina teh ljudi se je ponesrečila pod ruševinami hiš, ki jih je podrl veter. Okrog 20.000 prebivalcev Hangčoua je ostalo brez strehe.

Ukrep proti kultu osebnosti v Bolgariji

Sofija, 4. avg. (Tanjug) Bolgarski časniki so danes objavili ukaz Prezidija narodnega soobranja, s katerim je bil uveljavljen skupni predlog vlade in CK bolgarske KP o spremembi imen naselbin, ulic, podjetij, šol in drugih objektov, ki so se došlej imenovala po živih ljudeh.

Zahvala za čestitke

Beograd, 4. avg. (Tanjug). — Predsednik državnega sveta LR Poljske Aleksander Zawadzki je poslal predsedniku republike Josipu Brozu Titu naslednjo brzojavko: »Prosim Vas, sprejmite prisrčno zahvalo za prijateljske čestitke in želje, ki ste jih poslali poljskemu narodu in meni ob narodnem prazniku poljskega preroda. Uporabljam to priložnost, da Vam pošiljam svoje najtoplejše in najboljše želje za uspeh in razcvet bratskih jugoslovskega narodov, kakor tudi za Vaš osebni uspeh in srečo.«

Začetek II. gasilskega festivala Slovenije

Popoldne slavnostna seja Gasilske zveze Slovenije — Popoldne demonstracije z gasilskim orodjem in generalna vaja za glavni nastop, zvečer pa ob zaključku prvega dne festivala, ognjemet na Piramidi

Maribor, 4. avg. Z zastavami okrašeni Maribor je popoldne sprejel tisoče gasilcev in gostov, ki so prišli na II. gasilski festival Slovenije. Mnoge gasilske enote so strumno korakale po mariborskih ulicah na stadion Zelezničarja, kjer so nastopajoči oddelki popoldne vadili za skupni jutrišnji veliki nastop.

Popoldne ob 11. uri se je v Kazinski dvorani začela slavnostna seja Gasilske zveze Slovenije. Med gosti na tej seji so bili razen predstavnikov ljudskega odbora in raznih mariborskih organizacij tudi podpredsednik Gasilske zveze Jugoslavije tovariš Tihomir Janjič, predstavniki glavnih gasilskih zvez vseh bratskih republik in predstavniki avstrijskih gasilcev.

LETNO 40 DO 50.000 UR PROSTOVOLJNEGA DELA ZA ZGRADITEV GASILSKIH DOMOV

Predsednik Gasilske zveze Slovenije Matevž Hacc je v slavnostnem govoru orisal napore in uspehe gasilcev v zadnjih štirih letih po prvem gasilskem festivalu. Med drugim je tovariš Hacc omenil, da je ljudska oblast pripisovala v zadnjih letih mnogo sredstev za gradnjo gasilskih domov, mnogo naporov pa so dožili tudi gasilci — vsako leto 40

do 50 tisoč prostovoljnih delovnih ur. Z ustanovitvijo sklada za gradnjo gasilskih domov in nabavo razne gasilske opreme se bo gnotna podpora še povečala. Slovenski gasilci so obvarovali v zadnjih štirih letih pred požari in drugimi poškodbami za 1 milijardo 700.000.000 dinarjev ljudskega premoženja. Razen te glavne naloge so gasilska društva skrbela tudi za kulturno-prosvetno dejavnost, posebno če v njihovem kraju ni prosvetnih društev. Vsako leto so pripravila okoli 2000 različnih kulturnih prireditev. V zadnjih mesecih pa se je več tisoč gasilcev pripravljalo za vaje za II. gasilski festival.

Po govoru tovariša Hacceta so pozdravili slovenske gasilske gostje. Podpredsednik Gasilske zveze Jugoslavije tovariš Janjič je poudaril, kako častno je biti dober gasilec, ki je ob vsakem signalu pripravljen pohiteti na pomoč. Ob zaključku je čestital slovenskim gasilcem, ki so po svoji delavnosti med prvimi v državi.

Predstavniki delegacije avstrijskih gasilcev je predvsem poudaril pomen sodelovanja gasilcev raznih narodnosti, da bi med drugimi laže prispevali svoj delež k zaščiti miru na svetu. Češkoslovaški gasilci pa so poslali brzojavno čestitko.

Predsednik Gasilske zveze Hrvatske Jurica Draušnik je po pozdravnem govoru izročil predsedniku Gasilske zveze Slovenije tovarišu Hacetu album. Načelnik Gasilske zveze Bosne in Hercegovine Hamdija Sijentić je razen čestitk izročil šestim najzaslužnejšim gasilcem Slovenije odlikovanja, načelnik Gasilske zveze Makedonije Peroniskovski pa je izročil desetim slovenskim gasilcem pismena priznanja. Slovenske gasilce sta pozdravila ter jim izrekla priznanja tudi predsednik Gasilske zveze Srbije Andrija Kajundžić in predstavnik Gasilske zveze Črne gore Milovan Vuketić.

Po slavnostni seji je predsednik OLO Maribor sprejel predstavnike gasilcev. Popoldne so se gasilci pripravljali na jutrišnji nastop z generalno vajo.

Popoldne ob šestih so se začele na Glavnem trgu in na dvorišču poklicne gasilske čete demonstracije z gasilskim orodjem, ki si jih je ogledalo mnogo ljudi. Zvečer so bile v okviru Gasilskega festivala še razne prireditve, kot promenadni koncerti na raznih koncih mesta in druge. Proslave današnjega dne so bile zaključene z ognjemetom na Piramidi, kjer se je v svo noč lesketal gasilski poždrav »Na pomoč!« J. P.

OB TRETJEM »IZSELJENSKEM TEDNU«

Domovina pozdravlja svoje rojake iz tujine

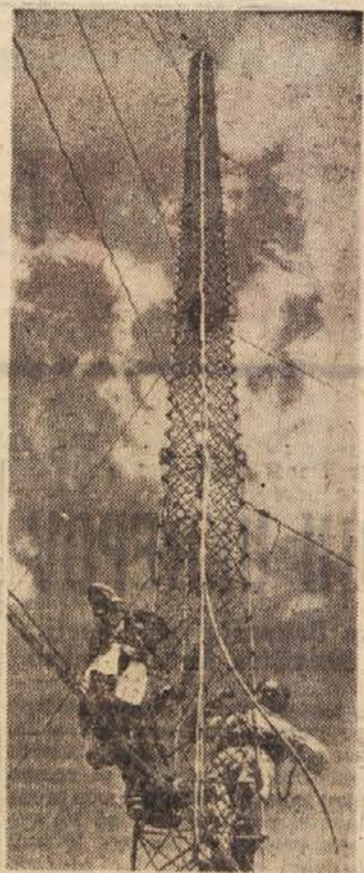
Z letošnjim »Izseljenskim tednom«, ki bo trajal od 6. do 12. avgusta, bomo že tretjič s prireditelji počastili naše rojake, ki žive na tujem. Predlanski so bile osrednje proslave v Zagrebu, lani v Beogradu, letos pa bodo glavne prireditve »Izseljenskega tedna« v središču Slovenije, v Ljubljani. Te prireditve, ki utrjujejo vezi med našimi rojaki v tujini in domovino, pa niso namenjene zgolj izseljencem. Tudi naši ljudje doma naj bi se prek njih seznanili z življenjem naših rojakov na tujem, spoznali naj bi, kje vse so si ustvarili svoja ognjišča, kakšno je njihovo delo, kakšni so njihovi spomini na rojstni kraj in kolikšna je bila tudi njihova pomoč domovini v dneh njene borbe in graditve socializma.

Z »Izseljenskim tednom« pa soopada letos tudi jubilej Slovenske izseljenske matice, ki praznuje 5 let svojega obstoja. S podporo množičnih organizacij, zlasti SZDL, si je prav ta ustanova pridobila velike zasluge, da so se ohranile in učvrstile vezi med domovino in Slovence, ki žive na tujem. Njeni predstavniki so minula leta večkrat obiskali naselja Slovencev v Evropi in v preokceanskih deželah, pojasnjevali so razmere in ustvarjanja v domovini, kar je močno vzbudilo zanimanje naših rojakov za dogajanje v domovini. Zato se tudi iz leta v leto v večjem številu pridružujejo skupinam, ki obiskujejo staro domovino. Prihajajo iz ZDA, Kanade, Brazilije, Argentine, Francije, Nemčije, Belgije, Nizozemske, Avstralije, Anglije, Egipta in od drugod. Ker so desetletja živeli na tujem, jim je na teh obiskih lahko opaziti velike spremembe, ki so nastale pri nas. Stevilni rojaki, ki so obiskali

domovino, si prizadevajo, da prihajajo čimvečkrat in da tako živijo dopuste v domačem kraju. Dom pa so približali našim rojakom tudi obiski ansamblov in zborov, še zlasti pa beseda »Rodne grude« in »Izseljenskega kolektiva«, ki ga izdaja Izseljenska matica.

Te tesne vezi so največ pripomogle, da spoznavajo naši rojaki, da to ni več dežela, kakršno so poznali, ko so pred desetletji odhajali za službo v tujino. Po obiskih v razširjenih in novih tovarnah sami vidijo, da je za delovne ljudi sedaj dovolj zasluzka doma in da mladini ne bo treba več na pot, ki je bila zanje neizbežna. Hkrati pa tudi ugotavljajo svojo zlaganost propagande tistih emigrantov, ki so po zmagi ljudske revolucije zbežali pred roko pravice v tujino, in ki so si prizadevali med našimi izseljenci vzbuditi lažne predstave o zatiranju in slabšem življenju našega ljudstva. V razgovoru z našimi delavci rojaki odkrivajo pridobitve, kakršne ne poznajo delavci nikjer drugje — uveljavljanje in razvoj delavskih svetov in organov družbenega upravljanja. Vedo pa nam tudi povedati, da se te spremembe pri nas doma čutijo tudi na tujem. Kdo jih je poprej poznal, kdo je vedel za Jugoslovane in kje je njihova domovina — sedaj pa so pripadniki dežele, ki je glede na svoj nagel razvoj in odločno borbo za mir znana osemu svetu.

Ljubzen do domovine in spoznavanje naše stvarnosti dabi naše rojake na obisk v rojstne kraje, nam pa so ti obiski dragi, kot nam je drag sleherni, ki živi sicer daleč od doma, pa v njem vendarle ni zamrl spomin na domovino. M. Namori

Televizijski program oddajajo na Gospodarskem razstavišču brezžično s pomočjo visoke antene, ki jo je postavil Inštitut za elektrozveze na samem razstavišču

BORCI GREGORČIČEVE in GRADNIKOVE BRIGADE, ki so se udeležili spomladi leta 1943 borb v Slovenski Benečiji, bodo v nedeljo, 12. avgusta, obiskali takratno bojišče na Kolovratu. Zbirališče bo v Tolminu ob 6. uri zjutraj v hotelu Krn. Vabljeni vsi bivši borci in njihovi svojci!

Pomembna gospodarska manifestacija

Razstava radia in telekomunikacij nudi edinstveno priložnost za ogled najnovejših pridobitev na tem polju doma in v svetu

Ljubljana, 4. avg. Danes dopoldne ob enajstih je bila na Gospodarskem razstavišču odprta četrta razstava v tem letu, to pot III. mednarodna razstava radia in telekomunikacij. Otvoritev so se udeležili številni gostje, med njimi tudi predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, člani Izvršnega sveta LRS Viktor Avbelj, Tone Fajfar in Janez Hribar, predsednik OLO Ljubljana dr. Marijan Dermastia, belgijski ambasador Georges Delcoigne, predstavnik trgovskega atašeya SZ in predstavnik trgovskega atašeya Vzhodne Nemčije gospod Krauss.

Uvodoma je tovariš Jakopič med drugim poudaril, da bo letošnja razstava v primerjavi z lansko pokazala številne nove predmete, med njimi tudi radarško napravo, različne kontrolne naprave, nove merilne instrumente in nove tipe radijskih aparata.

Kontrolo živil pripravljajo

Septembra bodo po vsej državi organizirali veliko kontrolo nad živilji, in sicer tako nad presnimi kakor konzerviranimi. Posebne ekipe, v katerih bodo predstavniki tržne, sanitarne in veterinarske inšpekcije, bodo obiskale vsako prodajalno, delavnico in tovarno za predelavo živil ter na kraju samem preverile kakovost, hranljivo vrednost in sestavine posameznih izdelkov. Komisije bodo pooblašene predlagati prenehanje proizvodnje, če delovni prostori ne bodo ustrezali sanitarnim pogojem, ali če bodo v hrani škodljivi elementi.

Pričakujejo, da bodo pri tej akciji inšpekcij veliko pomagali potrošniški sveti kakor tudi gospodinjice.

Tovariš Tone Fajfar pa je predvsem pozdravil posebno odliko letošnje razstave, ki predstavlja s številno udeležbo vzhodnih in zahodnih držav velik napredek, kar ni samo znak tekmovanja na tržišču, ampak pomeni lahko tudi lepo priložnost za mednarodno sodelovanje na gospodarskem področju, nakar je pretrgal vrvice in s tem odprl razstavo.

Gostje so si razstavo ogledali z velikim zanimanjem. Razstavljeni predmeti nudijo edinstveno priložnost, da si naši ljudje ogledajo napredek na tem polju doma in v tujini.

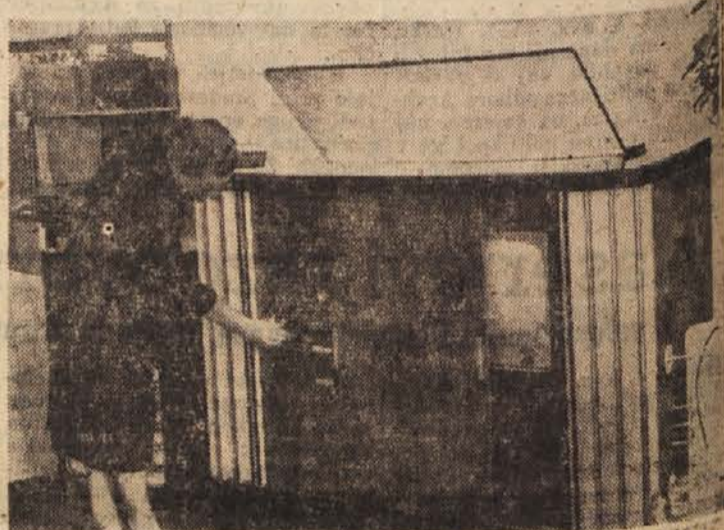
Letošnja razstava je pomembna tudi zato, ker letos praznujemo stoletnico rojstva našega velikega učenjaka Nikole Tesle, ki je polagal temelje velikemu napredu elektrotehnike in s tem tudi pripomogel k tako velikemu napredu radia in televizije. Uspehi, ki jih je človeštvo doseglo na tem polju, bo prevzelo vse nas z globokim spoštovanjem do našega rojaka Nikole Tesle.

Spominska knjiga na razstavnem prostoru je že v prvem dnevu sprejela troje priznanj: predsednik Izvršnega sveta tov. Boris Kraigher je čestitil k uspehu in poudaril osnovni namen razstave — zbuditi zanimanje mladine za to vrsto znanstvenega dela in s tem pomagati pri vzgoji prepotrebniš kadrov. Ta razstava bo vsekakor dala v tem pogledu mnogo novih pobud.

Georges Delcoigne, belgijski ambasador, je zapisal v knjigo, da se vsako leto rad vrača na Gospodarsko razstavišče v Ljubljani in da je vesel vidnega napredka naše industrije, ki ga opaža vsako leto. Tudi gospod Krauss iz Vzhodne Nemčije čestita k uspehu zaradi velikega napredka našega splošnega gospodarstva in tehnike.

Televizijski program na Gospodarskem razstavišču

Na mednarodni razstavi radia in telekomunikacij predvajajo vsak dan popoldne kraji domači televizijski program, prirejen tudi za mladino, in sicer od 17. do 18. ure. Vsak obiskovalec si lahko na razstavišču ogleda potekemanja programa in oddajo, lahko pa zasleduje program tudi na številnih televizijskih sprejemnikih, ki so postavljeni v vseh paviljnih in na »televizijski cesti« v montažnem paviljonu D, kjer je postavljenih nad 30 sprejemnikov. Čez dan smajajo inozemski razstavljalci mimoidoče obiskovalce, ki lahko vidijo svojo lastno podobo na televizijskih sprejemnikih, od časa do časa pa oddajajo televizijsko tudi krajše zvočne filme. Dvourni večerni program si vsakdo lahko ogleda od 20. do 22. ure v paviljonu D. Ker je v tem času razstavišče že zaprto, je za večerni program dohval v paviljon z Vilharjeve ceste.

Podjetje Telekomunikacije razstavlja med drugim tudi glasbeno skrinjo, v kateri je vgrajen poleg radijskega sprejemnika za dolge, srednje, kratke in ultrakratke valove še televizijski sprejemnik, naprava pa je opremljena tudi z grafičnim in magnetofonom

DVE OBLETNICI

Iz razgovora s predsednikom kranjske občine Vinkom Hafnerjem ob občinskem prazniku Kranja

Ob občinskem prazniku Kranja je naš sodelavec obiskal predsednika občinskega ljudskega odbora Kranj Vinka Hafnerja in ga poprosil, naj bi ob tej priložnosti odgovoril na nekaj vprašanj. Tovariš Hafner se je vabilu odzval in dal naslednje odgovore:

Z občinskim praznikom Kranja sta tesno povezana praznovanja dva jubileja: petnajsta obletnica začetka oboževane vstaje in prva obletnica delovanja nove občine. Ali bi nam mogli povedati, tovariš predsednik, kako so potekale priprave za oboževan upor in kakšno vlogo je imel Kranj v narodnoosvobodilnem gibanju Gorenjske?

»Takoj po kapitulaciji predaprilske Jugoslavije so komunisti in tudi drugi narodno zavedni ljudje organizirano zbirali orožje razpadle jugoslovanske vojske, brez katerega bi ne bilo mogoče oboževati prvih partizanskih enot. Ze v maju se je pri kranjskem okrožnem komiteju Komunistične partije ustanovil vojaški komitej, nekoliko kasneje pa so bili ustanovljeni podobni organi tudi pri krajevnih organizacijah. V juniju so Nemci pričeli s prvimi selitvami in zapiranjem naprednih izobražencev ter komunistov, tako da so številni vodilni komunisti morali že tedaj v ilegalo. Tako je bilo že junija 1941 v Kranju in

okolici precej ilegalcev, med njimi Tone Nartnik, Stanko Toplak, Rudi Papež, Lojze Hrovat, Platiša in drugi. V juliju so pripravili za upor že tako dozorele, da je v noči od 27. na 28. julij prišlo do množičnega odhoda v partizane in nato do ustanovitve prve in druge kranjske čete ter kranjskotržiškega bataljona. Dne 1. avgusta pa je datum prvega oboževanega spopada za okupatorjem, zaradi česar je bil ta dan proglašen za praznik ljudske vstaje

kranjske občine. Od tedaj je ostal Kranj zaradi svoje izredne lege in močno razširjene organizacije središče narodnoosvobodilnega odpora Gorenjske. S tem pa seveda ni mogoče oporekati velikoga deleža, ki so ga v tej borbi prispevali tudi drugi predeli Gorenjske, zlasti pa Jesenice, Tržič in Škofja Loka.

Ali lahko poveste, kako bo z Zbornikom »Kranj v boju in spobadi, ki ste ga izdali prvič leta 1954?

»Gradivo za prvi del zbornika, ki je bil izdan v letu 1954, je bilo zbrano in obdelano precej na hitro. Zaradi tega je bilo bolj površno obdelano. Zato smo se odločili, da je treba še naprej zbirati potrebno zgodovinsko in statistično gradivo iz NOV, iz katerega bomo črpali snov za nadaljevanje zbornika. Sedaj je gradivo že precej zbrano in upam, da bomo v prihodnjem letu lahko izdali naslednji del zbornika.

Pred letom dni, dne 1. avgusta 1955, se je konstruiral novi občinski ljudski odbor. S čim lahko podprete trditve, da je nova občina opravičila svoj obstoj?

»Leto dni delovanja nove občine je prekratka doba, da bi bilo mogoče zanesljivo odgovoriti na to vprašanje. Nekaj dejstev pa vsekakor kaže na uspešno uveljavljanje nove občine. Predvsem je to znanja razširitev demokracijskega upravljanja v občini, ki je doseglo že skoraj vsa področja gospodarskega in družbenega

udejstvovanja. V najrazličnejših organih družbenega upravljanja neposredno sodeluje nad 3000 državljanov. Sam občinski ljudski odbor je imel doslej že 21 sej. Pri njem deluje 16 svetov in 22 večinoma aktivnih krajevnih odborov. Teže je povedati, kako se to odraža v napredu gospodarstva občine in zadovoljevanju ljudskih potreb. Napravljen je večji napredek v organizaciji komunalnih služb in smotrnejši uporabi občinskih sredstev, kakor je bilo to možno v prejšnjih majhnih občinah.

V novi občini se je okrepila povezanost občinskega ljudskega odbora z delovnimi kolektivi, kar se kaže v vključitvi številnih neposrednih proizvajalcev v organe ljudske odbora in uspešnejšem skupnem urejanju perečih stanovanjskih ter komunalnih vprašanj občine. Prav zaradi takega sodelovanja in razumevanja potreb bo še letos kljub zamujeni gradbeni sezoni začela gradnja 126 stanovanj, za katera so nekatera podjetja dala celo večji del plač iz dohodka (med njimi »Inteks«, »Tiskanina« in druga).

Izvoz narašča iz meseca v mesec

V letošnjem prvem polletju smo prvič v zadnjih nekaj letih presegl polletni plan izvoza, in sicer za okrog 600 milijonov

Po najnovejših statističnih podatkih je Jugoslavija v prvi polovici 1956. izvozila za 43.370 milijonov blaga v primerjavi z 32.447 milijoni dni v istem obdobju 1955. Tudi uvoz se je povečal — od 68.633 milijonov na 75.743 milijonov dni, kar pomeni doslej največjo vrednost polletnega uvoza.

Prvič v zadnjih nekaj letih je bil presečen polletni plan izvoza, in sicer za kakih 600 milijonov dni, medtem ko je bil uvoz realiziran v glavnem na predvideni ravni.

ZMANJŠANJE PRIMANKLJAJA V TRGOVINSKI BILANCI

Primanklaj v trgovinski bilanci se je potemtakem zmanjšal od 36.186 milijonov v prvi polovici 1955. na 32.371 milijonov dni. Če pa odbijemo vrednost uvoženega blaga, ki je bilo poslano kot pomoč, in sicer kakih 26 milijard dni, potem je dejanska bilanca zunanjetrgovinske dejavnosti pasivna za okrog 6 milijard dni.

Gospodarski krogi presojujejo takšno stanje kot zelo ugodno, zlasti še, če upoštevamo, da izvoz iz meseca v mesec stalno narašča. Razen tega je posebnega pomena sprememba sestava izvoza. Na povečanje izvoza so zlasti vplivale pošiljke kmetijskih pri-

viden je tudi napredek v povezovanju mesta z deželo, kar se odraža zlasti v skupnem urejanju osnovnih komunalnih vprašanj, v nčinkoviti podpori občine za ureditev stanovanjskega problema tudi na podeželju (letos je bilo danih za gradnjo stanovanj na deželi nad 30 milijonov dni) in v aktivnem sodelovanju ljudi iz okoliških krajev pri vseh občinskih zadevah. Tudi za razvoj kmetijstva so določena občinska sredstva, in sicer nad 20 milijonov dinarjev.

Z uspešnim delovanjem vseh občinskih organov, zlasti pa krajevnih odborov in krajevnih uradov smo dosegli, da ljudje tudi v najbolj oddaljenih krajih občine ne pogrešajo prejšnjih malih občin, ampak se nasprotno v vedno večjem številu sami vključujejo v organe občinske samouprave. Vse to dokazuje, da se bo nova občina Kranj kljub njeni nenormalno veliki obsežnosti (saj šteje 39.000 prebivalcev in meri 36.000 hektarov površine) lahko še naprej uspešno razvijala kot zaključena gospodarska in družbeno komunalna celota.

DNEVNA KRONIKA

Obisk predsednika evropske turistične komisije

Na povabilo predsednika Turistične zveze Jugoslavije dr. Marijana Breclja je včeraj prisel na Bled predsednik evropske turistične komisije Mednarodne turistične unije A. Haulot. Med dvajsetdnevnim bivanjem v Jugoslaviji bo g. Haulot razen Slovenije obiskal Opatijo, Dubrovnik, Crnogorsko Primorje in Zagreb.

Trgovinski sporazum s Francijo podaljšan

V Parizu so 2. avgusta izmenjali noti o podaljšanju trgovinskega sporazuma med Francijo in Jugoslavijo. Hkrati so predstavniki francosko-jugoslovanske mešani francosko-jugoslovanskega odbora. Dne 2. avgusta so bila izmenjana tudi dodatna pisma o blagovnih kontingentih za Tunizijo.

Povratak delegacije JVM iz SZ

Včeraj se je vrnila iz Sovjetske zveze, kjer je prisostvovala proslavi Dneva sovjetske vojske mornarice, delegacija Jugoslovanske vojske mornarice pod vodstvom viceadmirala Mate Jerkoviča. Na zemskem letališču je delegacijo sprejel generalmajor Vjeko Antić s skupino višjih oficirjev JLA. Navzoč je bil tudi vršilec dolžnosti sovjetskega vojnega atašeya v Jugoslaviji polkovnik Klimičev.

Na Kosovu 4,5 milijarde ton lignita

Beograd, 4. avg. (Tanjug). — Po zaključenih raziskovalnih in projektantskih delih, ki so trajala blizu štiri leta, se zdaj v kosovskem premogovnem bazenu pripravljajo na začetek izkoriščanja našega največjega nahajališča lignita, katerega rezervne cenijo na več kot 4,5 milijarde ton.

Okrog eno tretjino lignita kosovskega bazena je moč izkoristiti s površinskim koprovanjem, tudi do 50 m globoko. Zato so predvideli, da bodo imeli v prvi fazi samo dnevni kop.

V prvi fazi bodo letno nakopali nad 2,5 milijona ton lignita. Od odprtja premogovnega bazena odvsnata tudi gradnja velike termocentrale, ki bo porabila letno 800.000 do milijon ton lignita. Centrala bo imela jakost 100 megavatov in bo dajala letno 500 milijonov kilovatov električne energije, oziroma tretjino povprečne proizvodnje vseh termoelektrom central v Jugoslaviji v zadnjih

Posvetovanje elektronikov

Od 6. do 11. t. m. bo v Zagrebu prvo posvetovanje elektronikov iz vse Jugoslavije. Udeležilo se ga bo okrog sto naših najboljših strokovnjakov s področja elektronike.

Dež v Banatu bo ugodno vplival na razvoj posevkov

Predsinocnim je v vsem Banatu deževalo vse do polnoči. Dež je bil blag in topel. To bo zelo dobro vplivalo na nadaljnjo rast koruze, ki je spričo hude vrčvine v zadnjih dneh ponekod začela rumeneti. Dež ni negativno vplival na mlačev, ker so leto v glavnem že zaključili. Kmetijski strokovnjaki sodijo, da bo ta poletni dež zelo ugodno vplival na letošnje donose, posebno koruze, sladkorne pese in sončnice.

Zakaj v senci topov?

Skupna reakcija Londona, Pariza in Washingtona na egiptovski ukrep o nacionalizaciji družbe Sueškega prekopa, na katero je šel tak svet celih pet dni, je naposled prišla. Če sklepe Edena, Pineauja in Dullesa, zapopadane v uradnem poročilu, primerjamo s posameznimi predlogi, sproženimi za zeleno mizo in zunaj konferenčne dvorane, lahko rečemo, da so se postavile zahodne države v sedanjih fazi na predvidnejše stališče, kakor so zahtevali posamezni nerovni glasovi na Zahodu.

Med londonskimi razgovori so sklenili sklicati mednarodno konferenco, posvečeno vprašanju Suez. Tri zahodne države niso poslušale tistih, ki so namesto kakršnekoli konference priporočali, naj bi nasproti Egiptu neutegoma uveljavili skrajne ukrepe. Dobro je tudi to, da v skupnem poročilu o trojnih razgovorih niso napovedani nobeni »odločni ukrepi zahodnih držav za primer, če bi se Egipt ne hotel udeležiti napovedane konference in če bi odklonil siehmi sklep, s katerim bi zahtevali razveljavljenje nacionalizacije Sueškega prekopa».

Ce pa poročilo zahodnih držav glede teh podrobnosti ustreza zahtevam in pogojem našega časa, ne moremo reči, da velja isto glede ureditve sueškega prekopa v skladu s suverenimi pravicami Egipta. Tri zahodne države namreč pripoznavajo Egiptu pravico, da nacionalizira družbo Sueškega prekopa, pri tem pa navajajo toliko pogojev, da to pravico praktično izpodbijajo. Sklicujejo se na to, da je prekop mednarodnega značaja in da je bilo s carigradsko konvencijo iz leta 1888 določeno načelo svobodne ploμβe po njem za ladje vseh narodov.

Tu gre očito za neutemeljeno povezovanje vprašanja lastništva in upravljanja sueške družbe ter vprašanja svobodne ploμβe: ker je prekop mednarodnega značaja, je tudi ploμβa po njem prosta. Egipt pa naj ne bi bil izključni lastnik in administrator družbe. Zakaj in čemu? Londonsko poročilo opozarja na to, da zahteva mednarodni značaj Sueškega prekopa mednarodno upravo in da je bila dosedanja družba Sueškega prekopa mednarodnega značaja. Mar zato, ker je 44 % njenih delnic in dejanska kontrola pripadala Veliki Britaniji, ostale delnice pa v glavnem Franciji? Londonsko poročilo tudi pravi, da namreč egiptovska vlada izkorišča prekop v čisto narodne namene egiptovske vlade (uporaba dohodkov od prekopa za zgraditev asuanskega jezusa), ne pa za mednarodne cilje, določene s konvencijo iz leta 1888. Kaj pa je potem takem z dividendami, ki so jih prejemale lastniki delnic Sueškega prekopa? Znano je, da so jih uporabljali v narodne namene Velike Britanije, delno pa v podobne namene posameznih delničarjev.

Sicer pa, če se ozremo nazaj na zgodovino Sueškega prekopa, bomo videli, da posamezni podpisniki londonskega poročila niso zmerom tako kakor zdaj vztrajali na mednarodni upravi in kontroli nad prekopom. Ko je bilo leta 1888 s konvencijo v Carigradu sklenjeno, da bo ploμβa po Sueškem prekopu prosta za ladje vseh držav, so določili, da bo kontrola nad tem sklepom v rokah predstavnikov držav, ki so konvencijo podpisale, in da se bodo sestajali po potrebi, najmanj pa enkrat letno. Anglija je po oboroženih intervencijah leta 1882 sprejela Egipt v svoj protektorat. Potem pa je dobila na izrecno zahtevo privolitev ostalih držav, da ne bodo vztrajale na mednarodni kontroli nad svobodno ploμβo po Sueškem prekopu. Mednarodno kontrolno telo pa ni funkcioniralo in vsa kontrola je prešla v angleške roke.

Spominjamo se, da na mirovni konferenci leta 1919 vse države niso bile zadovoljne s tem, da je uprava in izkoriščanje Sueškega prekopa monopol njegove družbe in da so zahtevale internacionalizacijo prekopa. Anglija je takrat to zahtevo odklonila, sklicujoč se prav na suvereno pravico Egipta, ki je dal družbi koncesijo za 99 let. Egipt je torej imel suvereno pravico nad Sueškim prekopom, ki so ga bili zgradili na njegovem ozemlju, le tega, ko so se v Egiptu mudile angleške čete in ko je bil Egipt angleški protektorat. Zdaj, ko je posevno neodvisna dežela, pa mu to pravico odrekajo.

Ce pa je medtem mednarodni pomen vodnih poti, kakršna je Suez, tako narasel, da je treba obravnavati njegov statut, tedaj tega ni treba storiti v napetem vzdušju, marveč tako, da bi mirno obravnavali zadevo kot tažno mednarodno vprašanje. Naglo obravnavanje ukrepa egiptovske vlade ni upravičeno glede na položaj stališča Egipta do načela svobodne ploμβe po Suez. Uradne egiptovske izjave in praksa po nacionalizaciji so pokazale, da je Egipt pripravljen spoštovati in uveljavljati načelo proste ploμβe

ter zagotoviti nemoteno ploμβo vseh ladij po prekopu. Ce pa posameznim državam ne zadostuje svoja zagotovila in poročila Egipta, bi morda obveznosti Egipta glede proste ploμβe znova potrdili s kako deklaracijo ali konvencijo, ali pa, če je res to potrebno, bi lahko upostavili tudi mednarodno telo, n. pr. Združene narode, ki bi na način, o katerem bi se sporazumeli, nadzorovali izpolnjevanja teh obveznosti. Glavno pa je pripoznati Egiptu pravico in se pogajati z njim kot s suvereno državo. Le po tej poti bo moč urediti vsa ostala vprašanja — tudi vprašanje mednarodne ploμβe in v korist dosedanjih delničarjev sueške družbe.

Ce se bodo prizadele države postavile na takšno stališče, tedaj bo treba dobro premisliti namen napovedane konference o Suez. V poročilu o londonskih razgovorih je rečeno, da je treba ukiniti vse potrebno, da bi določili »operativne dogovore na podlagi mednarodnega sistema s ciljem, da bi zagotovili kontinuiteto v funkcioniranju prekopa« in da je treba v ta namen sklicati mednarodno konferenco. Ce določitev »operativnega dogovora na podlagi mednarodnega sistema« pomeni, naj bi se konference ukvarjala samo z vprašanjem ukinitve egiptovske in upostavitve mednarodne kontrole nad Sueškim prekopom, tedaj je cilj konference zelo nevarno zožen, podlaga za ureditev vprašanja pa že vnaprej določena. Cilj slehernega mednarodnega obravnavanja vprašanja Suez mora biti mnogo širši — prosta izmenjava glede o celotnem problemu, da bi našli izhod, ki bi bil hkrati v skladu z nespornimi pravicami Egipta in mednarodnimi koristmi. Ce bi se postavili na to stališče, tedaj bi bilo morda bolj naravno, da bi forum Združenih narodov, ne pa samo 24 narodov, zbranih v Londonu, razpravljal o sueškem vprašanju, zlasti ker položaj ne zahteva nujnih sklepov.

Od datuma predlagane mednarodne konference nas loči samo še 12 dni. Ta čas bi bilo treba izkoristiti ne samo za temeljito proučitev doslej izražanih gledišč in sproženih predlogov, marveč tudi za ublažitev vzdušja, da bi lahko s svobodno voljo vseh zainteresiranih držav sprejeli kar najbolj konstruktivne sklepe.

Upostavitvi takšnega zaželenega vzdušja pa ne koristijo demonstrativni vojaški ukrepi, ki sta jih storili Velika Britanija in Francija v času, ko je bilo objavljeno uradno sporočilo o sadovih londonskih razgovorov in ko je svet zvedel za predlog o sklicanju mednarodne konference. Mar je res potrebno sklicati konferenco v senci topov angleškega in francoskega brodnjav? V tem primeru bi konference ne bila v skladu z dostojanstvom narodov, sklepanje pod pritiskom vojaških ukrepov pa bi kršilo temeljna načela enakopravnosti držav.

Uporaba vojaškega pritiska ne more roditi nič dobrega. Koristi ohranitve miru, nadaljnjeja popuščanja mednarodne napetosti in konstruktivnega obravnavanja sueškega vprašanja zahtevajo, da vse storjene ukrepe vojaškega pritiska prekličejo. In ne samo te, marveč tudi vse ukrepe gospodarskega pritiska na Egipt, storjene po nacionalizaciji družbe Sueškega prekopa. Jaša Almuš

Stavka italijanskih železničarjev odgodena

Rim, 4. avg. (Tanjug). Dvo-dnevno splošno stavko italijanskih železničarjev, določeno za 9. in 10. avgust, so odložili do poravnanja predsednika vlade Segnija z dopusta. Do tega je prišlo po uradnem sporočilu, da bo predsednik Segni takoj po vrnitvi z dopusta sprejel sindikalne predstavnike in ponovno proučil železničarske zahteve.

Italijanska letala za Zahodno Nemčijo

Pristojni krogi potrjujejo, da bo Italija ena izmed dežel, ki bo pošiljala material za zahodnonemško letalstvo, in sicer v okviru programa bonnske vlade o obrambnih izdatkih. Italija bo poslala Zahodni Nemčiji 419 letal raznih tipov v skupni vrednosti 105 milijard lir.

Težaven položaj v Maroku

Sultan Ben Jusef je odložil potovanje v tujino — Skrb za uravnoteženje proračuna

Pariz, 4. avg. (Tanjug). Maroška ustavodajna skupščina, ki je bila ustanovljena na podlagi odloka sultana Ben Jusefa, se bo kmalu sestala v Rabatu, trdijo danes uradni maroški krogi v Parizu. Skupščina bo štela 76 poslancev, ki jih bo imenoval sultan iz vrst najuglednejših sindikalnih, profesionalnih in strokovnih organizacij.

Toda borba med največjima političnima strankama je v Maroku ponovno povzročila težaven notranji položaj. V zadnjih dneh je prišlo do več političnih atentatov in incidentov. Vodilna stranka Istiklal je nemudoma sklicala izredno deželno konferenco, na kateri bodo obravnavali vprašanje sodelovanja pred-

stavnikov te stranke v vladi. Član strankinega izvršnega odbora Ben Barka je izjavil, da Istiklal ne more prevzeti odgovornosti za delo vlade, ki ne uveljavlja programa njegove stranke v celoti. V maroški vladi je šest ministrov iz vrst Istiklala.

Spriču teh težav je sultan Ben Jusef sinoči izjavil, da ne bo odpotoval v tujino. Ben Jusef je tudi nameraval obiskati Francijo in Madagaskar. Rekel je, da so zdaj glavne naloge vlade, prevzeti oblast v španskem delu Maroka, izvesti upravno reorganizacijo in uravnovesiti državni proračun.

Vlada v Rabatu je namreč naletela na nove gospodarske težave. Njena glavna skrb je

uravnoteženje proračuna. Zato je sklenila predpisati nove visoke takse na razne proizvode. Tako so bencin podražili za 25 %, alkohol pa za 80 do 100 %. Maroko je razen tega prosil Francijo za pomoč v znesku več kot 60 milijard frankov.

Francoska pobuda za pogajanja s Tunizijo

Pariz, 4. avg. (Tanjug). Pariška vlada je naročila veleposlaniku v Tuniziji Rogeru Seydouxu, naj sproži pobudo za obnovo nedavno prekinjenih pogajanj s tuniškimi vlado o »medsebojni odvisnosti« med obema deželama. Francoski veleposlanik je v zvezi s tem takoj obiskal podpredsednika tuniške vlade.

V tuniških krogih izjavljajo, da je ministrski predsednik Habib Burgiba izrazil pripravljenost svoje vlade, da obnovi pogajanja s Parizom, toda s pogojem, da bodo pogajanja potekala v skladu z načelom »popolne enakopravnosti obeh dežel in spoštovanja neodvisnosti Tunizije«.

Na današnji seji je tuniška vlada sklenila začeti izvajati svoj gospodarski program za izboljšanje življenjskega standarda prebivalstva in za uravnoteženje državnega proračuna. Razen tega je v Tuniziji z odpravo verskih sodišč prišlo do splošne reforme sodstva.

Pritožba iz Toga Skrbniškemu svetu OZN

New York, 4. avg. (Reuter). Predsednik odbora za združitev Toga Desuz je poslal Skrbniškemu svetu OZN pritožbo, v kateri je rečeno, da v Francoskem Togu »sploh ni političnih svobod«. V pritožbi je dalje rečeno, da francoske oblasti prebivalstva Toga sploh niso obvestile o referendumu, ki ga Francija namerava izvesti oktobra na tem ozemlju. Po francoskem načrtu naj bi se prebivalstvo Toga s tem referendumom opredelilo za avtonomijo v okviru Francoske unije ali pa za nadalje francosko skrbništvo.

»PRAVDA« O SOVJETSKO-JAPONSKIH POGAJANJH

Neutemeljene zahteve Japonske

Zunanji minister Šigemicu se hoče sestati s premierom Bulganinom

Moskva, 4. avg. (Tass). V članku o sovjetsko-japonskih pogajanjih za normalizacijo odnosov piše današnja »Pravda«, da je od uspešnega zaključka pogajanj odvisna ureditev še enega »odprtega mednarodnega problema, kar je neogibno potrebno za krepitev splošnega miru in nadaljnje zmanjšanje mednarodne napetosti«. Časnik pravi, da bo normalizacija odnosov med obema deželama utrla pot širokemu gospodarskemu sodelovanju med ZSSR in Japonsko. Dalje je re-

čeno, da je sovjetska vlada pripravljena po normalizaciji odnosov začeti pogajanja za sklenitev sporazuma o trgovini in ploμβi ter trgovinsko plačilnega sporazuma. Časnik piše, da bi lahko v prihodnjih petih letih trgovinska izmenjava med obema deželama dosegla 1300 milijonov rubljev.

»Pravda« dalje piše, da so še vedno ovire pri popolni normalizaciji sovjetsko-japonskih odnosov in pripominja, da gre za »neutemeljene zahteve Japonske glede teritorialnih vprašanj«. Čas-

nik piše, da je SZ na japonsko-sovjetskih pogajanjih v Londonu izrazila pripravljenost, da z določenimi pogoji izroči Japonski otoka Habomaj in Sikotani. »Popolnoma razumljivo je, da more priti do tega popuščanja Sovjetske zveze samo v razmerah popolne normalizacije odnosov in sklenitve mirovne pogodbe,« piše »Pravda« in poudarja, da je SZ sprejela ta sklep na podlagi svoje miroljubne politike in v želji, da bi ustregla Japonski.

Tokio, 4. avg. (Reuter). V krogih japonskega zunanjega ministrstva izjavljajo, da bo Mamoru Šigemicu, ki sodeluje na sovjetsko-japonskih pogajanjih v Moskvi, najbrž prekinil razgovore o teritorialnih vprašanjih, če se ne bo sestal s predsednikom sovjetske vlade Bulganinom. V zunanjem ministrstvu ne komentirajo poročil iz Moskve, da je SZ ponudila Japonski znatno povečanje trgovinske izmenjave.

Z VSEH STRANI SVETA

VELIKA BRITANIJA

»FORDOVA« TOVARNA UGODILA DELAVSTVU

London, 4. avg. (Reuter). Sinoči je bila zaključena stavka 12.000 delavcev avtomobilske tovarne »Ford« v Dagenhamu, ker so predstavniki sindikatov in lastniki tovarne dosegli sporazum. Sporazumi so se, da bodo delavci odpuščali v prihodnje samo po posvetovanjih med lastniki tovarne in sindikalnimi predstavniki.

Delavci so stavkali iz protesta proti nedavni odpuščanju 2400 delavcev.

MADZARSKA

LJUĐSKA SKUPŠČINA KONČALA DELO

Budimpešta, 4. avg. (Tass). Včeraj je bilo zaključeno zasedanje madžarske ljudske skupščine. Na radnji se je predsednik vlade Hegedus med drugim izjavil, da pomeni novi skupščinski pravilnik korak naprej v razvoju socialističnega demokratizma, v povečanju vloge skupščine in izboljšanju državne uprave na Madžarskem.

CIPER

OPOZORILO EOKA

Nikosia, 4. avg. (Reuter). Gibanje za priključitev Cibra k Grčiji EOKA je opozorilo britanske oblasti, da bo britanski učitelj John Cramer padel kot talca, če bodo britanske oblasti izvršile smrtno kazen nad tremi ciprskimi nacionalisti. V opozorilu EOKA je rečeno, da je učitelj Cramer agent britanske obveščevalne službe.

Britanski predstavniki je v tej zvezi izjavili, da opozorilo ciprskih nacionalistov ne bo vplivalo na razsodbo sodišča.

ZAHODNA AFRIKA

ZLATA OBALA ZAHTEVA NEODVISNOST

Akra (Zlata obala), 4. avg. (Reuter). Zakonodajna skupščina Zlata obala je danes soglasno sprejela resolucijo, s katero zahteva neodvisnost tega ozemlja.

INDONEZIJA

ODPLAČEVANJE DOLGOV

Djakarta, 4. avg. (Reuter). Indonezijska vlada je danes sporočila, da ne priznava več nobenih dolgov Nizozem-

ZDA

STAVKAJOČI JEKLARJI SO USPELI

New York, 4. avg. (Reuter). Sinoči je bila zaključena stavka delavcev v tovarnih dveh največjih ameriških jeklarskih družb v Pittsburghu, potem ko so bila pogajanja med predstavniki sindikatov in zastopniki družb uspešno zaključena. Predstavniki družb so privolili v sklenitev triletnih kolektivnih pogodb, kot so to zahtevali sindikati. Stavka je trajala 34 dni.

URAN ZA ŠVEDSKO

Washington, 4. avg. (Reuter). Ameriška vlada je včeraj podpisala smadima na sporazum s Švedsko, s katerim so posteljke, urana 235 tej deželi področji. ZDA bodo poslale švedski 12 namesto 6 kg urana kot gorivo za švedski atomski reaktor. Zunanje ministrstvo je sporočilo, da namerava Švedska zgraditi atomski reaktor v raziskovalne namene.

IZRAEL

BURNS POSREDUJE

Gaza, 4. avg. (Reuter). Šef komisije OZN za premirje v Palestini general Burns je imel včeraj v Gazi razgovore z direktorjem oddelka za palestinsko vprašanje v egiptovskem zunanjem ministrstvu polkovnikom Salahom Goharom o napetosti vzdolž egiptovsko-izraelske demarkacijske črte.

General Burns je po tridnevni razgovoru izrazil upanje, da bo mešana egiptovsko-izraelska komisija za premirje kmalu nadaljevala delo, ki ga je prekinila pred več meseci.

CILE

MEZDNA STAVKA

Santiago, de Chile, 4. avg. (Reuter). 3200 delavcev in nameščencev, zaposlenih v petrolejskih podjetjih in topilnicah bakra ameriške družbe »Anacondac« je sinoči začelo stavkati. Do stavke je prišlo zato, ker ta ameriška družba v Čilu ni ustregla delavskim zahtevam po zvišanju plač za 100%.

Bavarske posebnosti

Bavarci hočejo imeti poleg nemškega še posebno, bavarsko državljanstvo

viti enotno stranko, Krščansko-demokratsko unijo (CDU), v kateri so organizirani katoličani in protestanti. V tej stranki zmerom računajo z verskim ravnotežjem. Mesto kanclerja dobi vselej katoličan, mesto predsednika Zveznega zbora pa protestant. Bavarska je večinoma katoliška dežela in v tem oziru znana daleč po svetu. Vendar pa bavarski katoličani niso privolili v to, da bi se kratko malo utopili v Adenauerjevi stranki, marveč so se vključili v njo kot bavarsko krilo z imenom Krščansko-socialna unija (CSU). Le-ta sklicuje svoje kongrese ločeno od CDU in je formalno znana kot posebna stranka, čeprav je v njej posebno samo to, da je bavarska.

Nekaj podobnega je na Bavarskem tudi s šolami. V vsej Zahodni Nemčiji, razen Bavarske, se začne šolsko leto spomladi, na Bavarskem pa jeseni. Seveda sledi iz tega razne težave. Zato je stalna konferenca pokrajinskih ministrov za kulturo že lani februarja sklenila, da se bo začelno šolsko leto odslej v vseh pokrajinskih spomladi. Predsednik bavarske vlade, socialni demokrat Hegler je skušal nedavno doseči, da bi skupščina izglasovala zakon v tem smislu, kar pa se mu ni posrečilo. Njegovgo prizadevanje je bilo sicer logično in umestno, ni pa ustrezalo posebnostim bavarske miselnosti in originalnosti, niti ni koristilo predsednikovemu ugledu v pokrajini. Münchenski občinski svet je soglasno sprejel resolucijo z zahtevo, naj napravijo konec poskusom, slonečim na političnih razlogih, in naj ostane glede šolstva vse pri starem. Tako se je izjalovil še en napad na bavarsko originalnost.

Včasih pa se zgodi nasprotno. Tako je bilo z zakonom o bavarskem državljanstvu. Notranji minister in Bavarska stranka sta predložila pokrajinski skupščini zakon, po katerem bi imela Bavarska še posebno, bavarsko državljanstvo. Skupščinski odbo-

ri so ga sprejeli. Zunaj Bavarske pa so razni šalivci na ta račun zbijali šale in tako so zadevo odgodili na pozneje, čeprav je bila zahteva po posebnem državljanstvu umestna, saj zakon o bavarskem državljanstvu ni nič novega. Sprejeli so ga že leta 1913 in razveljavili so ga šele nacisti. Seveda pa bi bilo bavarsko državljanstvo praktično brez pomena.

Da bi ohranili svoj položaj, ki jim, kakor menijo, po vsej pravici gre, se Bavarci zatekajo k svoji zgodovini, minulosti in tradicijam. Pri tem zelo radi obujajo spomine na stare vladarske čase in se sklicujejo na neštete spomenike. Bavarci tudi radi praznujejo razne praznike, vezane na dogodke iz davnih časov. Tako bodo kmalu praznovali tudi 800-letnico Münchna in stroški bodo znašali več milijonov. Nikomur ni žal denarja, če gre za lepoto in ugled mesta. Prebivalce glavnega mesta Bavarske pa zelo moti, da je vasica Aschheim, 3 km oddaljena od mesta, za celih 400 let starejša od Münchna. Prebivalci te vasi so nedavno praznovali 1200 letnico njene ustanovitve.

Bavarci so po pravici ponosni na svojo deželo, saj je zelo slikovita, življenje v njej je prijetno, bogato. Dim iz tovarniških dimnikov še ni hudo načel njene lepote, niti dobre volje njenih prebivalcev.

Umetniški paviljon v Münchnu

O. Millčević

Gorenjski sejem

- sejem blaga za široko potrošnjo

Izdelke, ki niso namenjeni za široko potrošnjo, podjetja prikazujejo povečini s fotografijami, grafikoni in podobnim gradivom

Osnovna značilnost letošnjega Gorenjskega sejma je v njegovi težnji, da postane sejem blaga široke potrošnje. Tako je tudi razumljivo, da razstavlja letos 23 obrtnih razstavljalcev več kakor lani, medtem ko je industrijskih razstavljalcev 15 manj (skupno vseh razstavljalcev je 190). Istočasno pa je sejem še vedno odraz celotnega gospodarstva Gorenjske, vendar je v tem pogledu treba zabeležiti prijetno novost v aranžmaju letošnjega sejma. Večja industrijska podjetja, ki namreč ne iščejo komercialnega uspeha na sejmju s vojimi standardnimi izdelki, so izdelke predstavili v glavnem s slikovnim gradivom in grafikoni, medtem ko razstavljalci predvsem manjše izdelke, za katere se obeta večje povpraševanje (n. pr. Železarna Jesenice). V splošnem je pri večini podjetij opaziti napredek v aranžmaju (»Sava«, »Kokra«, turistična razstava itd.), medtem ko je puškarna Kranj svoje izdelke razstavila zelo malomarno.

Ob sprehodu skozi paviljone je razen že znanih večjih podjetij opaziti tudi več manjših, ki prikazujejo predvsem svoje sadove prizadevanja za izpolnitev v proizvodnji artiklov široke potrošnje. Eno takih mnogo obetajočih podjetij je »ERLA« iz Skofje Loke, ki je komaj pred kratkim osvojilo proizvodnjo ličnih loščilcev (po 30.000 din), priročnih spajkal (po 1805 din) in avtomobilskih sprejemnikov »Sora 1956« (po 130.000 din). Tu smo končno tudi videli ročni pletilni strožek ter nekatere praktično izdelane vzorce na tem strožku. S strožkom, ki stane 16.000 din, je možno izdelati 17 različnih vzorcev. Med drugim je možno na njem splesti možni jopico z rokavi v osmih urah. Tu razstavlja tudi nekatera manjša podjetja, kot predilnica volne Naklo, predilnica Begunje, dalje obrtnik Bežjak iz Kranja s svojimi kemičnimi izdelki, Kermelj iz Hotavelj z raznim orodjem itd. Razstavlja tudi državni obrtni mojster iz Ljubljane Podraž, in sicer štedilnik za 600 oseb, pralni stroj in drugo. »Odpade« iz Ljubljane nazorno prikazuje, kako se koristno uporabljajo različni odpadki in kako je zbiranje odpadkov pomembno za naše gospodarstvo. V letošnjem letu je na sejmju tudi nekaj novih

modelov. Predvsem so to izdelki mizarjev iz Skofje Loke, povečini taki, ki smo jih videli na škofješki razstavi (moderne kuhinje).

PRIJETNO PRESENEČENJE ZA GOSPODINJE

Prijetno presečenice za gospodinjstvo je pripravil center za napredek gospodinjstva iz Kranja, ki razstavlja vse potrebne stroje in pripomočke za gospodinjstvo ter obiskovalce tudi praktično pouči o njihovi praktični uporabi. Skoda, da v teh sobah ni razstavljen tudi pletilni strožek in loščilec »ERLA« iz Skofje Loke.

Turistična razstava prikazuje slikovito gradivo gorenjskih turističnih krajev in gorenjske narodne folklore, planšarstvo, gorske stajne, tabore itd.

Na odprtem razstavišču razstavlja Kmetijski magazin iz

Ljubljane različne kmetijske stroje. »Jelovica« iz Skofje Loke razstavlja enostanovanjsko leseno hišico, ki velja za opremo oziroma električno in vodno instalacijo in kletjo 1.100.000 dinarjev.

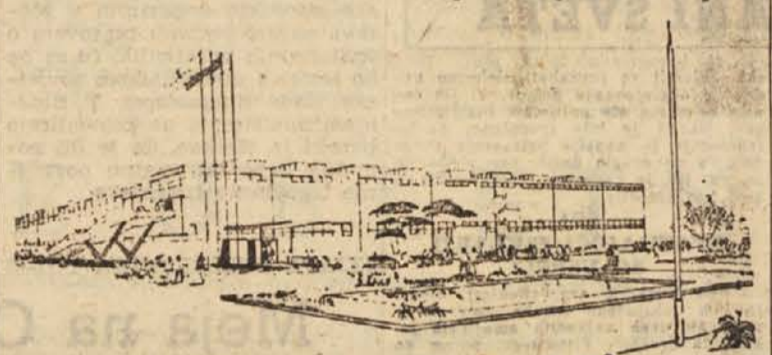
Skoda, da uprava sejma ni poskrbela za to, da bi vsi razstavljalci svoje izdelke opremili z vsemi potrebnimi tehničnimi podatki. Obiskovalci morajo tako vsak posebej vpraševati, čemu služi ta in oni artikel, kolikšna je njegova cena itd. To je dejansko pomanjkljivost vseh naših sejmov in razstav ter bi jo morali končno že enkrat odpraviti. Pretehtati bi bilo dobro tudi predlog, naj bi v prihodnje v posebnem razstavnem prostoru prikazali samo nove izdelke industrije in obrti preteklega leta, tako da bi obiskovalci mogli videti, v čem sta industrija in obrt dejansko napredovali v zadnjem letu.

Kr.

NA JESENSKEM ZAGREBSKEM VELESEJMU

bomo videli znaten napredek naše proizvodnje

Na razširjenem prostoru zagrebskega velesejma na južnem bregu ob Savi kipi gradbena dejavnost. Mnogi novi paviljoni za domače in tuje razstavljalce

Paviljon, namenjen za razstavo morajo biti namreč dograjeni do jesenskega velesejma. Dolgo je bilo čutili potrebo po neomejenem razstavnem prostoru. Čedalje večje zanimanje domačih in tujih razstavljalcev za to našo največje velesejmsko prireditve

in nenehno naraščanje domače proizvodnje kaže, da je bil že skrajni čas, da povečajo razstavne prostore.

Čeprav se je hkrati s pove-

Izboljšanje krme in smotrna selekcija

osnovna pogoja za napredek živinoreje v celjskem okraju

Ce izvzamemo hmeljarsko področje v Savinjski dolini, je v celjskem okraju živinoreja vodilna v kmetijstvu, je osnova za razvoj drugih panog. S priložitvijo šotštanskega okraja ter občin Bistrica ob Sotli in Podreda se je celotna površina okraja povečala na 231.345 ha. Od tega je 101.513 hektarov kmetijskih površin. Od 76.295 ha obdelovalne zemlje je 53 % travnikov, to je 40.087 ha. Koliko je pašnikov, je glede na zastarel kataster, ki pravi, da jih je 25.000 ha, težko reči, ker je precejšnje površine pašnikov prerasel gozd.

NAD 65.000 GLAV GOVEDI

Skupno 31.000 gospodarstev, kolikor jih je v okraju, ima 65.621 glav goveje živine, katere stala je od leta 1953 povečala za 10,4 odstotka. Sedaj je v okraju 4782 konj ali 8,4 % več kot leta 1953, prašičev je 51.700 ali 6,1 % več, ovc 13.684 ali 11,9 % manj in perutnine okrog 220.000 ali 11,8 % več kot leta 1953. V celjskem okraju redijo na hektar 0,74 glav goveje živine ali preračunano na živalsko enoto 500 kg. To je kar

precej, vendar proizvajajo živino raste razmeroma počasi, ker si živinorejci pač bolj prizadevajo za zvišanje števila živine, kot za njeno kakovost in za izdatnejše krmljenje, ki bi pripomoglo, da bi prišle do izraza genetske proizvodne sposobnosti živine.

V zadnjem času se tako Okrajna zadruga zveza kot zadruga zelo trudijo za izboljšanje krme. Z uporabo umetnih gnojil so povečali pridelek za 15 do 20 %, nekatere zadruge, kot na primer Dobrna, so pridrale lansko leto 30 odstotkov več krme kot leta 1954. Na splošno so travniki še vedno prelabo gnojni s hlevskim gnojem. Primanjkuje jim humusa. Povprečni donosi 29 centov sena in otave na hektar ne zadovoljujejo niti po količini, niti po kakovosti. Letno primanjkuje v okraju okrog 30.760 ton sena in otave. Lani so ob pomoči sredstev okrajnega sklada za kmetijstvo in sredstev Okrajne zadruga zveze začeli graditi 300 gnojilnih jam in 70 silosov. Ko bo vse to dograjeno, gnojilnica ne bo več namakala cest in poti, ampak jo bodo koristno uporabljali za gnojenje, s silažo pa bodo znatno izboljšali zimsko prehrano živine. V kolobar bodo vnesli še več detelje in lucerne ter krmnih mešanic in tudi strnišča vedno bolj izkoriščajo za krmno peso in rumeno kolerabo, namesto manjvredne repe. S hlevskim gnojnim kompostom so lani pognojili okrog 19 % ali 17.000 ha travnikov in povečali pridelek krme in otave za 90.000 centov. Lani so porabili povprečno 140 kg gnojil na hektar ali 100 % več, kot je bilo predvideno.

ZADRUGE SE PRIPRAVLJAJO NA MELIORACIJO 120 HA ZEMLJE

Pri osuševanju močvirnatih travnikov doslej v okraju niso dosegli večjih uspehov, pač pa so nekatere kmetijske zadruge pripravile vse potrebno za melioracije. Na področju zadruga Konjice bodo meliorirali 50 ha površin, na področju Zreče 15 ha, KZ Sentjur 12 ha, Bočna 18 ha itd. Skupno bodo osušili 120 ga.

Zelo se je letos obneslo sušenje sena na sušilnih napravah, predvsem v kozolcih. Živinorejski odbor pri Okrajni zadrugi zvezi je letošnjo pomlad organiziral 24 praktičnih tečajev, ki jih je obiskovalo okrog 800 obiskovalcev zadrugnikov. Uspeh ni izostal. Na področju nekaterih zadrug (Velenje) so kmetovalci kar tekmo-

vali, kdo bo pravočasno pokosil in čimveč posušil na sušilih. Letos, ko je bilo ob košnji več deževnih kot sončnih dni, je ta način sušenja še posebno veliko pomnil.

Na splošno si v celjskem okraju prizadevajo praktično prikazati živinorejcem, da je uspeh v živinoreji odvisen od izboljšanja krme in smotrne odire (selekcije) živine. Sedaj je v okraju tih pred zaključitvijo pregled vseh krav, ki o njih vodijo kontrolo mlečnosti, da bodo slabe molznice izločili in postopoma uvedli elitni rodovnik. V skladu s postrebnimi ukrepi pri odibri bodo izločili iz rodovnika 638 krav, ki niso presegle letnega povprečja 1800 kilogramov mleka, oziroma veste, ki iz neopravičenih razlogov nimajo vsaj 2000 kg mleka na leto. Smoter rodovnika je vzrejati živali, katerih potomci bodo visoko proizvodni. Okrajno povprečje molznosti je bilo leta 1955 v celjskem okraju 1250 kg, povprečje kontroliranih krav pa 2222 kg. Po mlečnosti je na prvem mestu sivorjava pasma z 2440 kg, sledi Marijadvorska z 2214 kg, sivorjava križanke dajejo 2176 kg, pomurska pasma 2121 kg in krave simendolske pasme 2052 kg mleka letno.

5 DO 6 MILIJONOV KILOGRAMOV MLEKA BI LAHKO VEČ PRIDELALI

Od 65.621 glav živine je 31.369 ali 47,8 % krav. Zanimivo je, da 46 % ali 14.423 krav služi v celjskem okraju kot delna živina. Zaradi uporabljanja krav za delo in zaradi nezadostnega krmljenja izpade v celjskem okraju letno 5 do 6 milijonov kg mleka.

Vprašanje plemenjakov, ki je bilo še pred dvema, tremi leti zelo pereče, je sedaj v glavnem urejeno. Močno se je namreč okrepila osemenjevalna mreža. V okraju je sedaj 31 osemenjevalnih postaj. Osemenjevanje je tudi pripomoglo, da so omejili kužne bolezni, ki ovirajo živalsko proizvodnjo, vendar je še vedno precej škoda zaradi izpada telet, manjše molznosti, prezgodnjih zakolov krav, telic in plemenčnikov. Ocenjena je na 30 milijonov dinarjev letno. Okrog 16 milijonov dinarjev škode je zaradi metiljivosti samo v Obsetlju, v vsem okraju pa 40 milijonov, za odpravo tega zla seveda ni dovolj samo zdravljenje živine, temveč bodo potrebne še melioracije zamočvirjenih zemljišč in izboljšanje studencev ter napejalšč.

M. P.

ZEMELJSKI PLIN in pridelovanje povrtnin

V Lendavi bodo ogrevali tople grede z zemeljskim plinom — Če bodo prejeli zadostno pomoč, bodo uredili večjo vrtnarijo, ki naj bi zalagala s povrtninami bližnjo in daljno okolico

Zemeljski plin, ki ga je pri Lendavi mnogo, lahko zelo koristno uporabljajo tudi za ogrevanje zaprtih gred, v katerih pozimi ne bodo vzgajali samo sadik za pomladansko sajenje na vrtovih, temveč pridelovali tudi razno povrtnino: solato, kumare, pa-

radičnike in drugo. Zemeljski plin je mnogo cenejše gorivo kot premog, ki ga uporabljajo za ogrevanje podobnih gred v nekaterih drugih državah. Zato ni nobenega dvoma v rentabilnosti take vrtnarije.

Do takega zaključka je prišel tudi delovni kolektiv Kmetijskega gospodarstva Lendava, ki bi rad uredil tople grede, če bi dobil ustrezno pomoč. Kmetijsko gospodarstvo Lendava je namreč mlado in je pred leti začelo brez gospodarskih in upravnih poslopij. Za zgraditev hlevov in nabavo razne opreme ter strojev je najelo že toliko kredita, da plačuje letno okoli 800.000 dinarjev anuitet. Zato delovni kolektiv ne more najeti novega investicijskega kredita, saj je polovico lanskega dobička dal samo za anuitete. Razen tega bi moral graditi še hleve, ker prideluje več živinske krme, kakor ima strehe za živino.

Občinski ljudski odbor Lendava meni, da bi Kmetijskemu gospodarstvu Lendava vzile temu najlažje zaupali sredstva za ureditev toplih gred. Zato je že predvidel, da bo treba dati iz sklada za pospeševanje kmetijstva precej sredstev za ta namen, pri Inštitutu za kmetijstvo v Ljubljani pa so že naročili načrt.

V Lendavi menijo, da bi lahko zgradili veliko vrtnarijo na plinsko ogrevanje, ki v zgodnjih mesecih (od marca naprej) ne bi zalagala s povrtnino samo Lendave, temveč tudi prebivalce sosednjih mest in celo okrajev. Zemeljskega plina, ki je osnovni pogoj za take grede, je dovolj, le investicijskih sredstev je bolj malo. Če bodo priskočili na pomoč tudi okraj in drugi, ki se zanimajo za to, bodo naredili večjo vrtnarijo, če ne, pa manjšo, samo za lokalne potrebe. P. J.

izdelkov Jugoslovanske industrije danjem razstavnega prostora povečalo tudi število tujih držav, katerih podjetja bodo sodelovala na jesenskem velesejmu, nas zanimajo v tem primeru domači razstavljalci in njihovi izdelki. Vajeni smo že, da jih je od leta do leta več. Zato ne bo nikogar presenetilo, da bo tudi na jesenskem velesejmu v Zagrebu prikazanih več vzorcev, kakor je bilo razstavljenih na lanskem. Zanimivo pa je nekaj drugega, namreč namembnost prikazanih vzorcev. Že na letošnjem pomladnem velesejmu je bilo videti mnogo predmetov široke potrošnje. To bo tudi značilnost jesenskega velesejma. Naše gospodarstvo stalno veča svojo proizvodnjo in izboljšuje kakovost starih izdelkov, v proizvodnji novih pa vidimo čedalje večjo skrb za zadovoljitev vsakdanjih potreb širokih množic kupcev in potrošnikov.

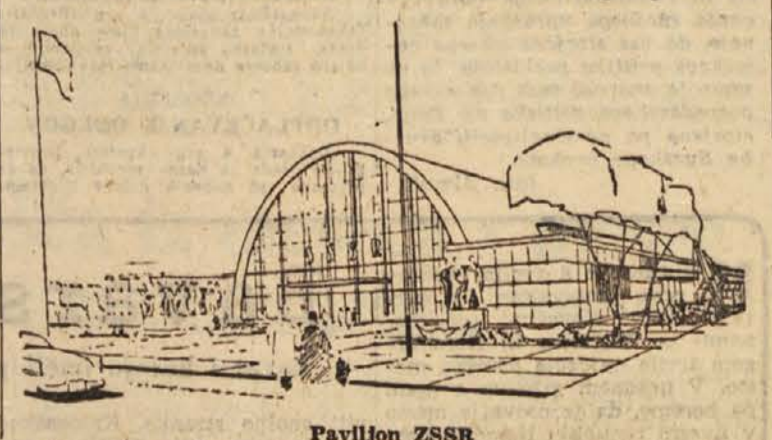
Da to držl, nam pričajo statistični podatki. Podjetja usnjarske in čevljarke stroke, ki bodo razstavljala na jesenskem velesejmu v okviru jesenskega velesejma na V. mednarodnem tednu usnja in obutve, bodo pokazala nad 200 izdelkov, vtem ko so lani razstavila samo 61 vzorcev. V paviljonu tekstilne industrije bo razstavljenih letos 479 vzorcev, lani pa jih je bilo samo 343. Tudi lesna industrija si prizadeva, da bi zmanjšala število surovin in polizdelkov ter pove-

čala zbirbo svojih izdelkov. Na letošnjem jesenskem velesejmu v Zagrebu bo razstavila 119 izdelkov, lani pa jih je razstavila samo 85.

Zlasti zanimiva bo razstava elektrotehničnih podjetij, ki so izdelala letos mnogo radioaparatorov in raznih naprav našega gospodinjstva namenjenih izdelkov, pa tudi merilnih instrumentov, elektronskih in telekomunikacijskih naprav itd. Ta podjetja bodo razstavila letos 623 vzorcev, lani pa so jih razstavila 506. Isto velja za podjetja, ki izdelujejo kovinske domače potrebšline, pohištvo, galanterijo, embalažo, gradbene stroje in orodje, motorna vozila, steklene in keramične izdelke, športne in turistične mototokle itd. Vsa ta podjetja bodo razstavila letos znatno več vzorcev, kakor smo jih videli na zagrebskem velesejmu lani, in sicer nad 4070 ali kakih 400 več kakor lani. Ti podatki pa še niso popolni.

Ker pripisujemo čedalje večji pomen izdelkom za široko potrošnjo, me bodo na letošnjem jesenskem zagrebskem velesejmu razstavljeni samo domači izdelki te vrste, marveč jih bodo mnogo razstavili tudi tuji razstavljalci. Tako bodo lahko naši trgovci kupili s konkurenčnimi pogoji mnogo industrijskih izdelkov, ostali razstavljalci pa se bodo lahko prepričali, da domači izdelki, čeprav jih še zmeraj nimamo dovolj, po kakovosti ne zaostajajo za tujimi.

M. Vukelič

Paviljon ZSSR

Nič več ne bodo prikojevali bilanc

Porazna slika gospodarjenja v podjetju »Vino« v Slovenski Bistrici — 40 milijonov izgube — Likvidacija preti tudi posestvu Virštajnu, ki je zadolženemu podjetju dobavilo vino tik pred likvidacijo

Kljub temu, da prisilni upravitelj podjetja »Vino« v Slovenski Bistrici še ne more dati povsem točne slike o gospodarskem stanju tega podjetja, se je pretekli teden na obravnavi pred gospodarskim okrožnim sodiščem v Mariboru pokazalo porazno stanje tega podjetja. Ne glede na to, da so v podjetju zgnili skoro vsi važi knjigovodski dokumenti, ki bi služili prisilnemu upravitelju kot osnova pri ugotavljanju pasive, je bilo ugotovljeno, da je podjetje v kratkem času svojega obstoja napravilo za nad 40 milijonov dinarjev izgube. To je za tako majhno podjetje z morda 30 vagoni vina za loge izredno velika izguba.

Podjetje »Vino« v Slov. Bistrici je obstajalo morda dobrih pet let in je pred nekaj leti pre-

šlo v zadrugni sektor. Gospodarilo je tako, da je bilanca za zadnja leta prikojevala, da so kazale vedno aktivno. Šele lani se je pokazalo, da v podjetju nekaj ni v redu. Revizija je odkrila za lani nad 16 milijonov izgube, pri nadaljnji analizi pa je sedaj narasla na omenjeno vsoto.

Marsikdo se vpraša, kako je moglo priti do tega in kako to, da nihče ni tega prej ugotovil. Direktor podjetja seveda išče vzroke izven podjetja. Sklicuje se na razne objektivne okolnosti, ki pa v bistvu veljajo za vsa vinska podjetja. Tako naj bi v tem primeru odgovarjal v prvi vrsti knjigovodja, ki je prikojeval knjigovodsko stanje, medtem ko naj bi za slabo gospodarjenje v celoti nihče ne odgovarjal. Toda, kako je na pr. moglo podjetje

»najeti« avto od privatnika in plačati temu za pet let naprej najemnino? Kako je moglo podjetje nepravilno poslovati z regresi in se okoriščati z razlikami, pri čemer mu je pomagala tudi Okrajna zadruga zveza v Mariboru in podobno? To so vprašanja, ki bi jih bilo treba razčistiti in dati upnikom s tem vsaj formalno zadoščenje. Kajti nepravilno je, da bi na primer za škodo posestva Virštajna pri Celju, ki je dobavilo vino prezadolžencu tik pred likvidacijo, nihče ne odgovarjal. To posestvo bo moralo verjetno zaradi tega tudi samo v likvidacijo, če mu kdo ne bo pomagal. Zanj, ki je gospodaril pošteno, pomeni namreč izguba dveh milijonov mnogo ovc. Večina upnikov zato pričakuje, da sodišče ne bo ostalo samo pri formalnih ugotovitvah in likvidaciji, temveč da bo tudi poiskalo vzroke in da bo krivice o. povzročitelje likvidacije poklicalo na odgovor.

STALNA RAZSTAVA GRADBENIŠTVA

Za ureditev reprezentativne razstave, ki bo v Beogradu, je odobrenih 100 milijonov

Center za pospeševanje gradbeništvu pri Zvezni gradbeni zbornici ima na razpolago 347 mil-

ijonov 756.000 din. Ta znatni znesek je namenjen financiranju del za pospeševanje gradbeništvu. To velja za tipizacijo gradbenega materiala za uvedbo standardizacije, kakor tudi za pospeševanje dela in delovnih pogojev. Največja sredstva so zagotovljena za organizacijo stalne razstave gradbenega materiala konstrukcij in opreme. Za to stalno razstavo je predvidenih 100 milijonov dinarjev. Razstava bo zavzela posebno mesto v propagandi sodobnega materiala, konstrukcij in gradbenih metod.

Zvezna gradbena zbornica se je že lotila organizacije razstave. Razstava bo nudila obiskovalcem značilne podatke, kataloge, proznanje in formacije. Imeli bodo posebno ekonomsko informacijsko strokovno službo. Takšna ustanova bo prinašala neprecenljive koristi investitorjem, projektantom in izvajalcem del. Na stalni razstavi bodo predvidoma sodelovali tudi tuji razstavljalci. Tako bo naša gradbena operativa lahko videla dosežke tujega gradbeništvu.

Kraja, kjer bo razstava, še niso dokončno določili. Bo pa v Beogradu in sprožen je bil predlog, naj bi jo odprl v bodočem poslopu Zvezne gradbene zbornice.

Obisk železničarjev na Švedskem, Finskem in v ČSR

V okviru mednarodne železniške turistične organizacije bo prišlo avgusta in septembra do izmenjave več skupin jugoslovanskih železničarjev z železničarji Finske, Švedske in Českoslovaške.

Ljudsko revijo Prešernove družbe **OBZORNIK** dobite v vseh knjigar-nah, kioskih, trafikah

Konopljarski komercialni center **»MOSTONGA«** ODZACI prodaja na LICITACIJI in sicer: kamion »Büsinga«, tip 1951, nosilnost 5,5 tone s prikolico, nosilnosti 4 tone Licitacija bo 21. avgusta 1956 ob 11. uri v Avtooparaturi, Osijek, Božidara Adijice 28 osební avto »Mercedes« SV 170 z radijskim aparatom in grelcem Licitacija bo 24. avgusta 1956 v Avtomehaniki, Zagreb, Vlaška 79, z začetkom ob 10. uri Vsa vozila so v brezhibnem stanju in skoraj nova. Na ogled so vsak delavnik pri podjetju, kjer bo licitacija, za informacije pa vprašajte »MOSTONGA«, Odzaci, telefon 53 Odzaci Pravico do sodelovanja pri licitaciji imajo vsa gospodar-ska podjetja, organizacije in ustanove. Pred začetkom licitacije morajo udeleženci predložiti pismeno pooblastilo in kavcijo v znesku 200.000 din v barinarnem čeku. Kupljena vozila bodo plačljiva z virmanom.

POGOVORI POD GORJANCI

Z obiska v Novem mestu in po njegovi okolici

Na miropeških klanjih se začne in teče — čez goščave nad Prečno, čez Vrtačo in za Birčno vasjo na Podgrad, čez Trdinov vrh vzdolž hrvaških jaskih Toplice. Smarjete in objemaj grebevske in trškogorske vinograde tja k Sent-2500 ljudi bivših občin Brusnice, Gotna vas, Mirna peč, Prečna, Smarjeta in v mesto, ki so se pred slabim letom zlele v novo, največjo dolensko občino. Statistika nam še pove, da živi polovica prebivalstva v občini od kmetij, 27 odstotkov od industrije, obrti, trgovine, gradbeništva, gozdarstva, gostinstva in komunalnih podjetij, 23 odstotkov pa je »neproduktivna«, kakor pravi uradni podatki za otroke, upokojene in ostale ljudi izven delovnega razmerja. Pogledno danes, kako se razvija življenje na tem področju naše ožje domovine.

V vročini julijskega sonca žeti Podgorje in zgodaj dopoldne vozijo ljudje z njiv zadnje snope ječmena in pšenice, ki so ju okoli Jugorja in Gabrja položili šele zdaj, medtem ko v dolinskih vaseh že poje mlatilnica ali pa odmeva enolični pika-pika-pok za prve hlebce iz nove moke. Pri Hrušici nas dohiti Janez Klobučar iz Sentjošta s škropilnico na rami; raztrgane čevlje in hlače ima vse zelene od galice.

— Letina? Tako, srednja! nam odgovarja Janez, ko se zapletamo v pogovor o družini in skrbeh. Na Verdunu ima Klobučar še polno klet dobrega vina. Po 60 za liter bi ga prodal, če bi ga kdo več skupaj vzela.

— V mesto ga postavim sam, nam pravi in še potoži, da ne razume, kako more imeti gostilničar pri litru 50 do 60 dinarjev dobička, prav toliko, kot dobi zanj kmet, ki se je od pomladi do jeseni pekal v vročini in kopal, privezoval, škropil, trgati, nosil in stiskal.

— Smarnica? O, tudi tu jo imajo, vendar manj kot ceplje-

nih trt. Njega od šmarnice ni še nikoli glava bolela, goji samo cepljene sorte. Pa kaj, ko se vino težko proda. Tod okoli ga ima še skoraj vsak več sodov; ljudje bi radi prodali, pa ni kupcev. Po 60, 65 ga ponujajo; tudi dobra, zares zdrava pijača je marsikje na izbiro, kupčij pa skoraj nič. Kar ga spižje doma, se stoči po 80 na drohno.

— Kaj pa takse, bo treba plačati? nas Klobučar od strani pogleda in na videz brezbrizen čaka odgovora. Druge davke so še nekako plačali, s taksami pa čakajo, ne wamo on, večina tu na okrog. Za dinar je v podgorjanskih vaseh res marsikje stiska. Potreb pa ne zmanjka. Klobučarjeva starejša hčerka hodi v novomeško gimnazijo, mlajša je odličnjakinja v Stopičah, tretji trga hlače v osnovni šoli, najmlajši Milan pa se drži očeta za hlače in nas radovedno-nezaupljivo gleda, ko posedemo v mehko trato pred Janezovo zidnico.

— Najte, nujte, pijte! nam naliva Klobučar belega vina, čez Gorjance pa razliva zareče sonce neumljeno vročino, ki puhti iz njiv, trt in razpokanih travnikov.

»Za četrtič moramo letos škropiti, če hočemo, da bo kaj pridelka...« nam je povedal Janez Klobučar v vinogradu na Hrušici pod Gorjanci, ko je pripravljaval škropivo

Is Novoga mesta je do planinskega doma Vinka Paderšiča na Gorjancih do vas, čez Jasnca, Hruško in Gabrje. Pred leti zapisal v spominsko knjigo pri hišnici italijanskega potnika, ko je skozi žumberjsko naš bratje Trdinovemu vrhu po pod najvišjim dolenskim vrhom (1181 m), poškaleto za dobro markacijo in zlepa k Miklavžu, na Malčevce krč ali dalje proti Fogani jami in k domu na Polomu.

Pod drugim travnikom nad Gabrjami vasi, ob Martinu Malčarju z vrčico na ramah, deset kil listja rdeče kopinje so posušene kakšen poltretji kilogram, nekaj minut v zadrugi sto dinarjev, gozda Kraljev iz Gabrja. Kilogram suhe vrške reše je nabral v dobrih dveh urah. Vse polno je tod okoli planinskih rok, zdravih korenin, sadčev in plodov, ki jih nabirajo ljudje po košelah. Kdor zna ceniti pregovor, da »se brez muje že čevlji ne obuje in ga ni sklanjanja, lahko zasluži na dan tudi 100, 800 in celo več dinarjev. Prav — in Birčne vasi, Smarjete in še nekaj druge novomeške občine dobiva sklanjanje v Bršljino pri Novem mestu največ zdravih korenin in sadčev. Čez 120 ton je »Gosada« že vsklajen letos v Novem mestu in izplačal blago, ki ga ni nihče sejal, ne gaolji in ne gojili — bilo je treba le pridnih rok, da so ga pobrale.

Razprostranost največje dolenske občine si lepo ogledaš z razvalin Me-sa ploščadi ob Paderšičevem domu, pa tudi vidiš popoln lep kos slovenske zemlje do Rora, Alp, Kuma in Bohorja. Ledenozmrzlo studenčnico izvirka Gospodine in Gospada; medtem ko prva ne vsebuje nikoli, pa se »Gospodova« zvezo od Romana Hudoklina, sina znamenite burke Naceta od Miklavža do konca julija pri Gospodini v bližini

restavrirajo. Zdaj urejajo pod strokovnim vodstvom Zavoda za spomeniško varstvo znameniti otoški park z eksotičnim in redkim drevjem, od novega mostu v Otočec do struške graščine pa bo Krka zaščitena.

Te dni so imeli v novomeški občini sklicane zbornice volivcev. Ponekod so uspeli prav dobro, drugje spet ne. »Ta-

restavrirajo. Zdaj urejajo pod strokovnim vodstvom Zavoda za spomeniško varstvo znameniti otoški park z eksotičnim in redkim drevjem, od novega mostu v Otočec do struške graščine pa bo Krka zaščitena.

»Brez pobud volivcev ne bo šlo!«

Volivci ali spijo ali pa se iz samozadovoljnega drečja prebudijo le takrat, ko jih iz mesta prav glasno pokličejo.

Volivci ali spijo ali pa se iz samozadovoljnega drečja prebudijo le takrat, ko jih iz mesta prav glasno pokličejo.

Novo mesto s kandijske strani

krat pridejo ljudje, kadar čutijo, da bo kaj za dobiti... pravi predsednik ObLO Maks Vale. Po vaseh so bili sklicani zbori predtako nedeljo, v mestu pa po tereh med tednom. V Smolenji vasi, Gabrju, Birčni vasi, Brusnicah, Mirni peči, Sentjurju in Gotni vasi so se pomnili volivci z odborniki o občinskem proračunu in letošnjem družbenem planu. V mestu ni bilo zborov zavoljo slabe udeležbe; pravega obveščanja tokrat skoraj da ni bilo, kakor da bi odpovedale politične organizacije, kot pravijo na občini. Res je polejte, toda odborniki so sami predlagali na seji, da bo ravno pravi čas za take posvete.

Pogledno v Smarjeto. Pred kratkim jim je toča napravila precej škode. Petreče je vprašanje tamkajšnje šole, letov in vodovoda — na zbor volivcev pa je prišlo 15 ljudi. Na razpolago pa je denar za obnovu šole in za dela na cestah. Sredstva so, ob nezanimanju ljudi pa jih občinski ljudski odbor zaveda na bo dajal v kraje, kjer organizacije in

So pa že boljši in zavednejši volivci na Karteljevem. Tu se je v nedeljo zbrala zbrala precej ljudi na zbor volivcev, pa so ga preložili zato, ker ni bilo poslanca, in narodnega heroja Franca Kreseta-Cobana. Odpotoval je službeno na Finsko, ljudje pa: »Bomo počakali, da pride tovariš Coban nazaj!« Prijubljenega poslance imajo tod okoli vsi radi in mu zaupajo težave, ki jih ni malo.

Zbori volivcev so in ostanejo osnovna oblika dela ljudske oblasti s ljudmi, posebno v tako veliki občini, kot je naša; trdi tovariš Vale. V občini je 21 krajevskih odborov, zborov volivcev pa so sklicali 30; kjer jih ni bilo zdaj, bodo povabili volivce še enkrat. Res je, proračun in družbeni plan so odborniki sprejeli. Tu pa so še nerazdeljeni skladi: za ceste 2.250.000 dinarjev, za komunalna dela pa 9.600.000 din. In kdo naj odloča o popravilih, vzdrževanju in uredivih vodnjakov, napajališč, tržnic, jezov na vodah, razvalinah in vsem ostalem, če ne ljudje sami?

»Največja skrb ljudskega odbora? Morda bo odgovor komu smešen, toda nam ni: stanovanjski problem je v ospredju vseh naših vsakodnevnih skrbi in stikov z ljudmi, ki prosijo za pomoč in človeka vredna prebivališča.« je odgovoril predsednik ObLO. Nekaj podatkov: po vojni je število prebivalstva v Novem mestu naraslo za več kakor 100 odstotkov. Stanovanj v mestu je nekaj čez 1520, prošanj za dodelitev stanovanj pa že več let okoli 700. Polovico sedanjih stanovanj je premalo. Hiter napredek mest po vojni je postavil tudi Novo mesto pred težko rešljivo in bolečo probleme, saj nimajo pravih stanovanj še mnogi vojni invalidi, tuberkulozni bolniki in drugi prepotrebitni delov-

no hranilnico, stanovanjska uprava pa bo s 4 milijoni kredita obnovila nekaj najslabših stanovanj in hiš splošnega ljudskega premoženja. Te dni so začeli z deli tudi za novo upravno-stanovanjsko zgradbo podjetja »Novoles«, prav tako stavbo pa bo gradila tudi OZZ in okrajna gozdna uprava. Dva začeta stanovanjska bloka JLA v Kandiji stojita, ker ni zanju denarja. Vse premalo oz. nič pa ne gradijo ostala podjetja, ki bi morala malo bolj skrbeti za svoje delavce in nameščence. Samo občina tudi ne bo zmogla vsega. O stanovanjski zadruzi ni v mestu nič slišati, razen poizkusa železničarjev, ki pa bi radi zidali hišice vsak na drugem koncu mesta.

»Na občini opraviš zdaj vse...«

Tako ti povedo ljudje, ki imajo opravka na krajevni uradi ali v pisarnah občinskega ljudskega odbora. Za kar so morali nekdo na okraj, gredo zdaj na občino. Le krajevne urade pri tem v novomeški občini vse prerači preskakujejo. Vsak misli, da bo po stari navadi opravil vse hitreje in bolje, če gre sam v mesto in se tam »potegne za svojo reč«. Pristojnosti je občina prevzela od okraja, manjka pa ji strokovnega kadra, da bi bilo njeno delo vedno zares dobro in hitro.

»Naši krajevni odbori se niso našli prave vsebine dela, čeprav tega ne morem trditi za vse. Dobro delajo pri reševanju socialno-zdravstvenih vprašanj, tu je njihova pomoč občini največja. Tudi za ceste in pota se začinjajo zanimati, vendar je to vse še premalo. Ne vidijo, kaj vse se dogaja okoli njih, kje vse bi moral krajevni odbor sam poseči vmes, pregledati stvari in seznanjati z njimi občinski ljudski odbor.« pove predsednik Maks Vale. In če občinski odborniki na seji ObLO sproži »vprašanje«, da bo treba na Kamenju zasuti neko kotanjo, potem bo držalo, da nekateri krajevni odbori še niso našli svojega delokroga.

»Veliko več ljudi bi lahko prihajalo k nam v Gorjance,« nam je povedal Hudoklinov Roman, ki dela pri gorjanski žici. Po njej dobi iz doline tudi pivo, vino in živila, s konjičkom pa r'avori Roman to blago do Paderšičevega doma. »Prihodnje leto...do potegnili novo cesto od Tovarne do Gospodine in naprej do Krvavega kamna, morda bo potem kaj več prometa...« je še pristavil, ko smo se zanimali za obisk na Gorjancih

»Te dni so imeli v novomeški občini sklicane zbornice volivcev. Ponekod so uspeli prav dobro, drugje spet ne. »Ta-

restavrirajo. Zdaj urejajo pod strokovnim vodstvom Zavoda za spomeniško varstvo znameniti otoški park z eksotičnim in redkim drevjem, od novega mostu v Otočec do struške graščine pa bo Krka zaščitena.

Tu blizu bo tekla nova avtocesta, ki bo imela za Novo mesto priključek prav pri Otočcu in pri Karteljevem. Na otok sredi Krke bodo s pomočjo JLA speljali nov močan most, prizidali manjkajoči del gradu in že prihajajo leto odprli

restavrirajo. Zdaj urejajo pod strokovnim vodstvom Zavoda za spomeniško varstvo znameniti otoški park z eksotičnim in redkim drevjem, od novega mostu v Otočec do struške graščine pa bo Krka zaščitena.

Novo mesto s kandijske strani

krat pridejo ljudje, kadar čutijo, da bo kaj za dobiti... pravi predsednik ObLO Maks Vale. Po vaseh so bili sklicani zbori predtako nedeljo, v mestu pa po tereh med tednom. V Smolenji vasi, Gabrju, Birčni vasi, Brusnicah, Mirni peči, Sentjurju in Gotni vasi so se pomnili volivci z odborniki o občinskem proračunu in letošnjem družbenem planu. V mestu ni bilo zborov zavoljo slabe udeležbe; pravega obveščanja tokrat skoraj da ni bilo, kakor da bi odpovedale politične organizacije, kot pravijo na občini. Res je polejte, toda odborniki so sami predlagali na seji, da bo ravno pravi čas za take posvete.

Pogledno v Smarjeto. Pred kratkim jim je toča napravila precej škode. Petreče je vprašanje tamkajšnje šole, letov in vodovoda — na zbor volivcev pa je prišlo 15 ljudi. Na razpolago pa je denar za obnovu šole in za dela na cestah. Sredstva so, ob nezanimanju ljudi pa jih občinski ljudski odbor zaveda na bo dajal v kraje, kjer organizacije in

So pa že boljši in zavednejši volivci na Karteljevem. Tu se je v nedeljo zbrala zbrala precej ljudi na zbor volivcev, pa so ga preložili zato, ker ni bilo poslanca, in narodnega heroja Franca Kreseta-Cobana. Odpotoval je službeno na Finsko, ljudje pa: »Bomo počakali, da pride tovariš Coban nazaj!« Prijubljenega poslance imajo tod okoli vsi radi in mu zaupajo težave, ki jih ni malo.

Zbori volivcev so in ostanejo osnovna oblika dela ljudske oblasti s ljudmi, posebno v tako veliki občini, kot je naša; trdi tovariš Vale. V občini je 21 krajevskih odborov, zborov volivcev pa so sklicali 30; kjer jih ni bilo zdaj, bodo povabili volivce še enkrat. Res je, proračun in družbeni plan so odborniki sprejeli. Tu pa so še nerazdeljeni skladi: za ceste 2.250.000 dinarjev, za komunalna dela pa 9.600.000 din. In kdo naj odloča o popravilih, vzdrževanju in uredivih vodnjakov, napajališč, tržnic, jezov na vodah, razvalinah in vsem ostalem, če ne ljudje sami?

»Največja skrb ljudskega odbora? Morda bo odgovor komu smešen, toda nam ni: stanovanjski problem je v ospredju vseh naših vsakodnevnih skrbi in stikov z ljudmi, ki prosijo za pomoč in človeka vredna prebivališča.« je odgovoril predsednik ObLO. Nekaj podatkov: po vojni je število prebivalstva v Novem mestu naraslo za več kakor 100 odstotkov. Stanovanj v mestu je nekaj čez 1520, prošanj za dodelitev stanovanj pa že več let okoli 700. Polovico sedanjih stanovanj je premalo. Hiter napredek mest po vojni je postavil tudi Novo mesto pred težko rešljivo in bolečo probleme, saj nimajo pravih stanovanj še mnogi vojni invalidi, tuberkulozni bolniki in drugi prepotrebitni delov-

no hranilnico, stanovanjska uprava pa bo s 4 milijoni kredita obnovila nekaj najslabših stanovanj in hiš splošnega ljudskega premoženja. Te dni so začeli z deli tudi za novo upravno-stanovanjsko zgradbo podjetja »Novoles«, prav tako stavbo pa bo gradila tudi OZZ in okrajna gozdna uprava. Dva začeta stanovanjska bloka JLA v Kandiji stojita, ker ni zanju denarja. Vse premalo oz. nič pa ne gradijo ostala podjetja, ki bi morala malo bolj skrbeti za svoje delavce in nameščence. Samo občina tudi ne bo zmogla vsega. O stanovanjski zadruzi ni v mestu nič slišati, razen poizkusa železničarjev, ki pa bi radi zidali hišice vsak na drugem koncu mesta.

»Na občini opraviš zdaj vse...«

Tako ti povedo ljudje, ki imajo opravka na krajevni uradi ali v pisarnah občinskega ljudskega odbora. Za kar so morali nekdo na okraj, gredo zdaj na občino. Le krajevne urade pri tem v novomeški občini vse prerači preskakujejo. Vsak misli, da bo po stari navadi opravil vse hitreje in bolje, če gre sam v mesto in se tam »potegne za svojo reč«. Pristojnosti je občina prevzela od okraja, manjka pa ji strokovnega kadra, da bi bilo njeno delo vedno zares dobro in hitro.

»Naši krajevni odbori se niso našli prave vsebine dela, čeprav tega ne morem trditi za vse. Dobro delajo pri reševanju socialno-zdravstvenih vprašanj, tu je njihova pomoč občini največja. Tudi za ceste in pota se začinjajo zanimati, vendar je to vse še premalo. Ne vidijo, kaj vse se dogaja okoli njih, kje vse bi moral krajevni odbor sam poseči vmes, pregledati stvari in seznanjati z njimi občinski ljudski odbor.« pove predsednik Maks Vale. In če občinski odborniki na seji ObLO sproži »vprašanje«, da bo treba na Kamenju zasuti neko kotanjo, potem bo držalo, da nekateri krajevni odbori še niso našli svojega delokroga.

»Veliko več ljudi bi lahko prihajalo k nam v Gorjance,« nam je povedal Hudoklinov Roman, ki dela pri gorjanski žici. Po njej dobi iz doline tudi pivo, vino in živila, s konjičkom pa r'avori Roman to blago do Paderšičevega doma. »Prihodnje leto...do potegnili novo cesto od Tovarne do Gospodine in naprej do Krvavega kamna, morda bo potem kaj več prometa...« je še pristavil, ko smo se zanimali za obisk na Gorjancih

»Te dni so imeli v novomeški občini sklicane zbornice volivcev. Ponekod so uspeli prav dobro, drugje spet ne. »Ta-

restavrirajo. Zdaj urejajo pod strokovnim vodstvom Zavoda za spomeniško varstvo znameniti otoški park z eksotičnim in redkim drevjem, od novega mostu v Otočec do struške graščine pa bo Krka zaščitena.

Kam z mladino

— Ob uradnih dnevih si podajajo kljuko pisarne poklicne svetovalnice v Novem mestu številni starši in prosijo:

»Vzemite našega v uk! Pet otrok imam in tiste tri krpe zemlje na Dolžu nas ne morejo vseh preživeti! Dve dekleti sta že tretje leto doma, pa vsaj fanta vzemite, tako rad bi se šel kaj učiti!«

V poklicni svetovalnici so v zadregi in dostikrat ljudem ne vedo kaj odgovoriti. Letos je v novomeškem okraju končalo šole 1738 otrok. Doma jih bo ostalo ali pa šlo naprej v druge šole 877, od teh 473 fantov in 404 deklice. 861 pa se bi jih rado šlo učiti obrti: 424 dečkov in 457 deklic. Od teh je 160 otrok padlih partizanov in žrtev fašističnega nasilja, precej pa jih je resno socialno ogroženih. Državna, zadržna in obrtna podjetja pa so do konca julija prijavila na ponovne pozive okraja in občini komaj 80 prostih učnih mest. Tudi vodstva novomeških pod-

Bitka za dinar

»Težave občinskega ljudskega odbora? Podjetja so šla po mojem prepričanju še premalo v bistvo nove gospodarske politike in v reševanje težav. Se vedno je nerešeno vprašanje: večja storilnost, boljša organizacija dela, disciplina in plačevanju obveznosti do družbe. Dajatve pritekajo z zamudo in že zdaj računamo na občini, da proračun za 1956 za kakšnih 20 odstotkov ne bo uresničen. Ta izpad bo občutno vplival na celotno dejavnost v občini.« Tako predsednik ObLO tovariš Vale. V podjetjih pa trdijo, da so letošnji proizvodni plani zelo napeti, ponekod bajle celo preveč.

»Delamo, kar moremo!« odgovarjajo kolektivci. Za 9 odstotkov

Kmet iz Radatovičev onstran Gorjancev je kosil šele konec julija pod Sveto Gero, kakor pravijo Hrvaši Trdinovemu vrhu. Trda je trava in redka, a dobra...

bi morala biti letos večja industrijska proizvodnja v industriji na področju občine. Najvišji vzpon naj bi dosegla »Krka«, nov farmacevtski laboratorij, ki daje na trg vedno več zdravil, kar 90 odstotkov več kakor lani. Kaže, da bo naloge dosegla. Opekarna v Prečni, »Kremen«, ki koplje nekovinske rude, Industrija perila in čevljev, znana tekstilna tovarna »Novoteks«, kolektiv »Novolesa«, ki izvažajo predelan dolenski les zlasti v Veliko Britanijo in USA, pa tudi

»Veliko več ljudi bi lahko prihajalo k nam v Gorjance,« nam je povedal Hudoklinov Roman, ki dela pri gorjanski žici. Po njej dobi iz doline tudi pivo, vino in živila, s konjičkom pa r'avori Roman to blago do Paderšičevega doma. »Prihodnje leto...do potegnili novo cesto od Tovarne do Gospodine in naprej do Krvavega kamna, morda bo potem kaj več prometa...« je še pristavil, ko smo se zanimali za obisk na Gorjancih

Stanko Štravs iz Gabrja hitl z ženo k prvi košnji na travnike pri Miklavžu. Vročina jima kar nič ne more do živega, trudnega potnika pa je potisnila v prijetno senco košatega hrasta ob vznožju travnatega pobočja pod izvirkom Gospodine

jetij niso pokazala za ta pereč družbeni problem dovolj razumevanja. Mar je samo pred ljudsko oblastjo vprašanje: KAM Z MLADINO? Na drugi strani pa tudi v novomeški občini vedno znova ugotavljajo, da manjka v mestu in na deželi kolarjev, kovačev, čevljarjev in krojaško-šiviljskih delavnic.

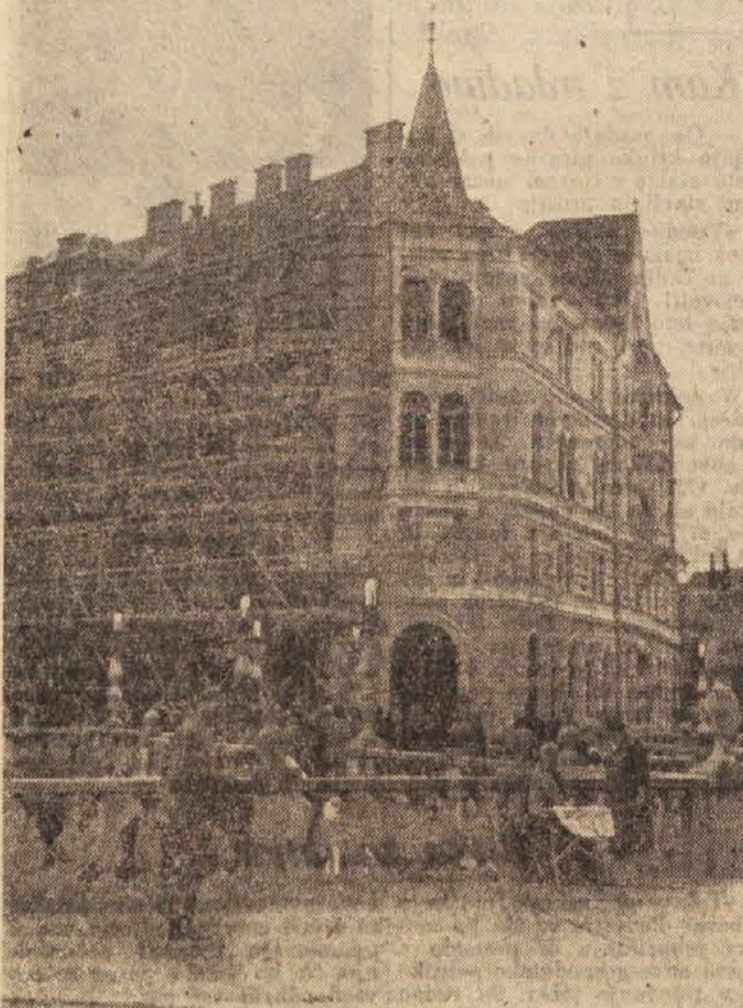
Morda je le malo prezgodaj računati s tako velikim izpadom dohodkov in z neuresničitvijo občinskega družbenega plana. Dvom o izpolnitvi proizvodnih nalog v industriji, obrti in kmetijstvu odpira drugo vprašanje: kakšno je dejansko stanje v podjetjih? Znaki so, ki potrjujejo, da bi to tudi občinski ljudski odbor zares rad zvedel in imel čiste račune v rokah. Končno gre vendarle skoraj za četrtino družbenega plana; če ne bo uresničen letošnji, se bodo odmaknili tudi ostali načrti, ki jih ObLO pripravlja: zgraditev sodobne tržnice, centralnih skladišč pri Bučni vasi, nadaljnja obnova vodovoda in njegovo podaljšanje v predmestju z zgraditvijo glavne zbiralnika in čistilnika v Stopičah, rekonstrukcija Suklje-tove in ostalih cest, zgraditev otroškega vrta in nove trgovine pri sedanjih novih blokkih v Kandiji itd.

Pa še to: od predpisanih taks je bilo do konca julija plačanih v občini le 30 odstotkov. Odborniki krajevnih odborov ponekod sami s čakanjem in zavlačevanjem vplačili ovirajo poslovanje občine in krajevnih uradov, ko dajejo drugim slab zgled. Občinski ljudski odbor bo dosledno izterjal obveznosti, s čimer bo samo koristil napredku na vasi, kamor gredo nazaj vsa sredstva, zbrana s taksami.

Zato lahko trdimo: bitka za dinar se navzlic težavam v proračunu in stiski v žepih podjetij in zasebnih proizvajalcev še ni razvnela do tiste širine, ko bi lahko z mirnim srcem zapisali: proizvodnja je na višku, cene primerne, stroški najnižji. Bitka za dinar se šele začela in v razgovorih s predstavniki občine in podjetij jo vroče začutiti. To pa je pomembna pot k napredku.

Tg.

Ljubljanske hiše v novih oblekah

Se pred tedni je bila vsa starikava in čemerna. Pa jo pogledmo danes: vedro in veselo pozdravlja mimoidoče in daje vzor tudi ostalim hišnim svetom v Ljubljani, da poskrbe za zunanji videz svojih hiš. Slika: Vogalna hiša med Stritarjevo ulico in Cankarjevim nabrežjem pred Tromostovjem

V Ljubljani je vedno več hiš, ki so objete z zidarskimi odri. Hišni sveti ne skrbje le za njihovo notranjost, marveč jim je tudi veliko do tega, da imajo tudi lep in prikupen zunanji videz. Prav je tako, saj ni vseeno ali hiša čmerno gleda v svet, ali prijazno vabi tujca in domačina, da si jo mimogrede ogleda.

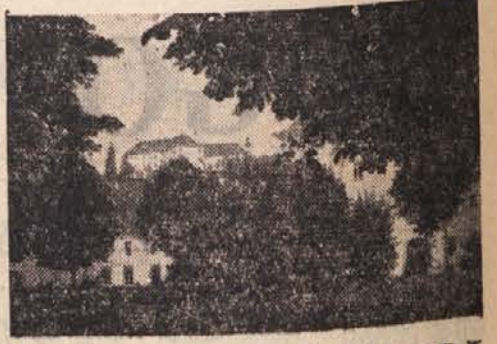
Se preden začnejo beliti in obnavljati fasade, se hišni sveti posvetujejo na svojih občinah pri uradih za izvajanje regulacij. Tamkaj povedo, s kakšno barvo bi radi »oblekli« hiše in podobno. Skupen posvet, ki ima namen, da bo barva hiše v soglasju z okolico, končno odloči, kakšna naj bo hiša v bodoče. To je tako nekako, kot z nami ljudmi. Ni vseeno kaj bomo vrgli nase, saj se lahko večkrat prepričamo, kako smešen je videti človek, ki je oblečen brez okusa.

Hišni svet hiše na vogalu Stritarjeve ulice in Cankarjevega nabrežja pri tromostovju kaže, da ima smisel za barve. Na novo oblečena hiša privabi sleherno oko, ki z zadovoljstvom ugotovi, da je tako prenovljena resnični okras središča Ljubljane. Enako pot so ubrale hiše na voglu Poljanske ceste, v bližini Narodnega doma, ob Resljevi cesti obnavljajo kar tri hiše, prav tako na Cankarjevi cesti in še drugod v mestu.

Z obnovo hiš zahtevajo hišni sveti od stanovalcev, da se držijo reda in pazijo na lep videz hiše. Kjer so v hišah pisarne, trgovine in podobno, zahtevajo, da si nabavijo stojala za kolesa, ker le tako ne bo prišlo do nevsednih ogrebin na zidovih, kamor naslanjajo kolesarji svoja kolesa. Prav tako zahtevajo od raznih pisarn, advokatov in zdravnikov, da namestijo na zidove lične tablice, ki niso le oznake nekoga, marveč tudi mali okras hiši.

Ne bi bilo napak, če bi se vsi hišni sveti ravnali po tistih, ki že obnavljajo hiše. Saj ni rečeno, da se morajo nevem kako razkošno odeti. Včasih več velja okus in skromnost, kot pretirano razkošje.

LACKOV SPOMIN JE OSTAL V PTUJU

Njegov spomenik je obrnjen vzdolž Prešernove ulice, k zaprom, kjer je 18. avgusta 1942 podlegel strahotnim mukam. Z roko si zaslanja obvezano čelo. vsa njegova drža pa je mogočna in ponosna. Tako sedaj stoji uporni kmet Lacko sredi Ptujja, ki je bil priča njegove zadnje poti. Človeku se zdi, da še vedno kljubuje nemčurki svojati, ki ga je pljuvala in kamenjala. Njegov spomin je ostal v srcu ljudstva neizbrisen.

Jože Lacko je osebnost, neizogibno vezana na revolucionarno gibanje in upor proti okupatorju v ptujškem okraju. Rodil se je 17. septembra 1894 v Kicarju pri Ptujju. Njegovo znanstvo z dr. Jožetom Potrčem je bilo odločilno za njegovo življenjsko pot: postal je borec za pravice delavskega razreda in slovenskega ljudstva ter kmalu postal eden najvidnejših voditeljev naprednih sil v ptujski okolici pred vojno. Leta 1937 je postal član Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije. Na jesen 1940 so ga oblasti odgnale v koncentracijsko taborišče v Medvurečje v Srbiji. Po zlomu stare Jugoslavije se je vrnil v svoj kraj in se takoj ves predal boju proti novemu sovražniku — okupatorju. Ze junija 1941 je z drugimi revolucionarji položil temelje Osvobodilne fronte v ptujškem okraju. Prva oborožena skupina, osnovana januarja 1942, se je imenovala Lackova četa. Po spopadu te čete z nemškimi orožniki in gestapovci 8. avgusta 1942 so ga Nemci ujeli, ga prepeljali v Ptuj in ga strahotno

mučili. S tablico na prsih: »Jaz sem morilec in vodja banditov Jože Lacko« so ga vodili po ptujških ulicah, kjer ga je nemčurka drhal zasramovala in kamenjala. V zaporih so ga še nadalje zverinsko mučili, vendar svojih sodelavcev ni izdal. Podlegel je mukam 18. avgusta 1942. S pobjem Lackove čete in mučeniško smrtjo Lacka pa upor ni bil zatrt. Njegovo ime je prevzela nova Lackova četa, ki se je kasneje razvila v Lackov bataljon in končno v Lackov odred, ki se je boril na področju Koz-

jaka in Slovenskih gor. Upor, ki ga je on zanetil, je obrodil uspeh in zmago.

Lackovo ime je ostalo za vse čase zapisano v zgodovino osvobodilnega boja v ptujškem okraju in njegov svetli lik kmeta-revolucionarja bo ostal nepozaben. V nedeljo, 5. avgusta se bo svobodni Ptuj znova poklonil njegovega spomenu. Mogočni spomenik na Slovenskem trgu bo mimoidoče vsak dan spominjal na človeka, ki je daroval svoje življenje na žrtvenik svobode in pravice.

Veseli taborniški dnevi

Ceprav tudi letošnje vreme ni tabornikom najbolj naklonjeno, jih to ni prestrašilo, da ne bi zapustili svoje domove in se preselili pod platnene strehe. Na dneve, ki jih sedaj preživljajo v naravi in ob plapolajočih tabornih ognjih, so se vse leto vneto pripravljali in zakaj bi jih sedaj taka reč, kakor so nalivi, plašili.

Letos bo v Sloveniji nad 70 letnih tabornikov, ki jih prireja samo taborniška organizacija. Mnogim drugim pa s svojimi člani in materialom tudi pomaga. Bilo bi jih še več, pa so v zadnjem hipu nastopile nepredvidene ovire in odpovedati je bilo treba tabore, ki bi za mladino pomenili posebno doživetje. Epidemija meningitisa v okolici Kopra je preprečila izvedbo zamislil o prvi taborniški mladinski delovni brigadi za obnovo oljčnih nasadov. Za to brigado se je prijavilo nad 350 tabornikov. Ravno tako je moralo odpasti predvideno taborjenje v Avstriji ob Millstättersee jezeru, kamor so naši taborniki radi hodili vsako leto. Druge ovire so bolj materialnega značaja. Mlade taborniške enote (Poljčane, Črna na Koroškem) še nimajo svojih šotorov, pa bi tudi rade tabore. Združenje tabornikov Slovenije jim bo pomagalo s posebnim

kreditom, vendar se izvedba tega precej vleče, čas pa nič ne čaka.

Tudi letos je precej tabornikov ob morju. Ceprav so tu precej višji stroški kakor v domačih krajih. Bilo bi jih še več, če razni lokalni turistični predpisi in takse o šotorjenju, ki bolj ovirajo kakor pospešujejo taborjenje naše mladine, ne bi bili tako kruti. Največ tabornikov v Slovenije bo letos v Fažani pri Ptujju. Tu so Kranjčani, Jeseničani, taborniki Rodu »Črna mrava« iz Ljubljane, Radovljani in drugi. Tu je ravnokar tudi vodniški tečaj Gorenjskega taborniškega sveta. Blizu Ptujja pa so tudi Murskosobočani in taborniki iz Limbuša. Ostali taborniki ob morju bodo še v Medvedji Urinju, Rovinju, v Vodičah pri Šibeniku, v Omišlju, Jelcu na Hvaru, v Kastel Gomilicah, Bakru in na Braču.

Večina tabornikov pa bo seveda v Sloveniji. Največ jih bo spet na Gorenjskem (Bohine) in v Savinjski dolini (Seča, Okonina pri Radmirju, Mozirje, Solčava). Nekaj jih bo še ob Krki in v Poljanski dolini. Zelo posrečen kraj so si izbrali taborniki iz Kočevja, ker bodo v Kuzlju pri Brodu lahko spoznali širši javnosti in posebno mladini precej neznane predele naše domovine ob Kolpi. Taborniki partizanskega rodu Črna jezero iz Slovenske Bistrice so letos usmerili vse svoje sile na delo pri svojem taborniškem domu na Pohorju pri Črnem jezeru. Zato so si letos postavili svoje žoto tam. Lahko jim verjamemo, da ne bodo preveč počivali. Se več kakor prejšnja leta je letos več tabornikov, v katerih so najmlajši člani te organizacije, medvedki in čebelice. Tem pestro taborniško življenje izredno priljubljen vzgojno zelo vpliva. Po dosedanjih podatkih bo letos v rednih tabornih taborih nad 3000 tabornikov in če k temu priletejemo še manjše tabore, zlasti okrajnih svetov in IV. zlet Združenja tabornikov Slovenije, bo število taborečih presegalo 6000.

Tudi od drugod bodo prišli k nam taborniki. Najavljeni sta dve skupini francoskih skavtov, ki si zelo želita tesnejših stikov z našo taborniško organizacijo, da bi na ta način čimbolj spoznali življenje v Jugoslaviji. Taborniki iz drugih republik pa so že naši redni gostje v Sloveniji. Odred iz Opatije, ki ne zamudi nobene priložnosti, da ne bi priletejo k nam, bo letos taboril v Lepenju pri Bovcu, iz Bosanskega Novoga in Prijedora so prišli v Srebrni ob Krki, pri Otočcu pa so izvidniki iz Reke. Zveza tabornikov Srbije pa ima letos spet svojo gozdno šolo za vodnike v Zirovnici.

Slovenski taborniki se letos na svojih taborih intenzivno pripravljajo z učenjem, vajami in tekmovalni na veliki partizanski pohod v rojstni kraj našega voditelja maršala Tita — v Kumrovec. Ta pohod bo združen s zletom Združenja. S sodelovanjem in pomočjo JLA bodo prišli tisoči tabornikov iz različnih smeri po starih in slavni partizanskih poteh po Kozjanskem v Kumrovec. Tam bodo potem v dnevi od 22. do 27. avgusta kulturne prireditve ob tabornih ognjih in tekmovalni v taborniški mnogoboju. Če ne bo vreme nagajalo, bo to doslej največja taborniška manifestacija v Jugoslaviji. Računajo tudi na precejšnjo udeležbo iz drugih republik. Tudi prebivalci Kumrovc se teh dni že veselijo. Domača mladina želi tisti čas prebiti pod šotori in sodelovati v tabornem življenju. Ob te priložnosti mislijo odpreti novo zgrajeno šolo.

Program za ureditev ljubljanske kanalizacije potrjen

Ljubljana, 4. julija. Okrajni svet za gradbene in komunalne zadeve je danes dopolnilo ponovno razpravljalo o osnutku odloka o dopustnih stanovanjskih površinah, konstrukcijah, materialih in opremi. Člani sveta k osnutku niso imeli načelnih pomislekov, izrazili pa so nekaj misli v zvezi z električno in plinsko instalacijo, ter v zvezi z dvigali. Kar zadeva dvigala, se člani sveta niso strinjali s predlogom, da naj imajo osebna dvigala le zgradbe od 7 nadstropij dalje. Prevladovalo je mnenje, da morajo imeti hiše, ki so višje od štirih nadstropij dvigala.

Svet za gradbene in komunalne zadeve je danes potrdil tudi nekaj investicijskih programov. Med njimi tudi program za ureditev ceste III. reda v Kamniško Bistrico. Spričo živahnega prometa so to cesto pravzaprav že začeli obnavljati, vendar doslej še ni bil potrjen investicijski program. Cesto bodo postopoma uredili v štirih etapah in bodo za to porabili 63 milijonov dinarjev. Ker služi cesta v prvi vrsti izkoriščanju tamkajšnjih gozdov, bodo črpali finančna sredstva iz gozdnega sklada. In ker so sredstva že zagotovljena, bodo še letos rekonstruirali cesto do mostu pred domom v Kamniški Bistrici.

V nadaljevanju se je potrdil tudi investicijski program za

cesto Drtije—Kandriže. Tudi na tej cesti so že začeli z deli. Ta cesta bo za 1872 m skrajšala tako in tako slabo zvezo Moravc v Zagorjem in bo povsem tem najkrajša prepotrebna zveza Gorenjske z Zasavjem. Tudi to cesto bodo gradili v štirih etapah — široka bo 6 m — in bodo znašali stroški 84 milijonov dinarjev. Za letošnje uresničitev druge etape bo potrebnih 12 milijonov dinarjev.

Na koncu so potrdili še investicijski program za ureditev kanalizacije v Ljubljani. Ker v Ljubljani doslej niso dovolj skrbeli za kanalizacijo in je zato kanalizacija prav pereč problem, je pred letom dni posebna komisija začela sestavljati investicijski program. Sedaj izgotovljeni in revizijski komisiji predloženi program predvideva ureditev kanalizacije za prihodnjih 50 let in bi znašala uresničitev v tem času 6 milijard dinarjev. Program je vestno in skrbno sestavil inženir Jože Kolar. Svet za gradbene in komunalne zadeve pa je ta program potrdil kot okvirni in perspektivni program za izgradnjo mreže zbiralnikov grobne kanalske mreže ter centralne čistilne naprave, ki se naj uresniči v etapah kot bodo pad narekovale gospodarske, urbanistične in sanitarne potrebe.

Hy

Vrhniška mladina je dokaj delavna. Skozi vse leto je sodelovala v raznih delovnih akcijah in proslavah. Za proslavo obletnice mladinskih delovnih brigad se je zbralo 100 mladincev in mladink skupno z nekaj vojske, ki so z zastavo in harmoniko na čelu odšli na gradnjo ceste. Ta akcija je kar dobro uspela. Po končanem delu je mladina zaplesala in se razvedrila. Zatem je bila slavnostna proslava mladinskih delovnih brigad v domu Zveze borcev na Vrhniki. V proslavo je bila pripravljena tudi razstava dokumentov (diplom, odlikovanj v izlozbi trgovskega podjetja. Vrhniška mladina je res že precej delala v mladinskih delovnih brigadah, saj bodo dobili 4 tovariši, ki so bili petkrat in več v mladinskih brigadah

Vedno več bivših borcev v zdraviliščih

Lani so posamezni občinski odbori ZB napotili v zdravilišča in na klimatsko zdravljenje precej bivših borcev. Letos pa kaže, da bo še več tovaršev odšlo na zdravljenje. Samo v Zagorju so doslej poslali na zdravljenje več ko 60 borcev in njihovih svojcev.

Kaj pa vrhniška mladina

posebna odlikovanja. V letošnjem letu je štab za delovne akcije in mladinski komite na Vrhniki poslal v mladinsko delovno akcijo enkrat 24 mladincev in mladink, v drugo izmeno pa 35, naknadno pa bo šlo še okrog 20 mladincev. Iz prve izmene, ki je delala v Ljubljani, je 6 udarnikov in 10 pohvaljenih. Iz tega je razvidno, da je vrhniška mladina delovna in da je tudi njeno vodstvo dobro.

Mladina je sodelovala pri proslavah 1. maja, 10. in 22. julija; okrasila je Vrhniko in pripravila 5 kresov. Mladina dela v vseh množičnih organizacijah in društvih, kjer je številno zastopana tudi v vodstvih posameznih organizacij in društev. Uspehi mladinskih organizacij

Mladina iz bovške občine bo sodelovala pri prostovoljnem delu

Na pobuda Občinskih komitejev ZKS in LMS v Bovcu, bo mladina iz bovške občine s prostovoljnem delom sodelovala pri razširitvi ceste Bovec—Pizna. Prišle so mladincev in mladink iz vseh socialističnih slojev in raznih poklicev bo delalo na tem objektu od 5. do 20. avgusta. Okrajni komite ljudske mladine v Novi Gorici, je to koristno pobudo podprl v organizacijskem in gnetnem oziru. Mladim prostovoljcem je posredoval potrebna šotorska krila in del potrebniših živil. M. D.

V glavnem mestu Bosne in Hercegovine je čutili, da so se začele poletne počitnice. Velikih zborovanj, konferenc in skupščin, ki so običajno v Sarajevu, ni veliko. Ljudska skupščina je s sprejemom zakonov o gozdovih in turističnem taborjenju ter z imenovanjem novih organov republiške uprave zaključila delo in do septembra se — razen dela po odborih — poslanca ne bodo sestali. Novi sekretariati Izvršnega sveta in organi Republiške uprave pa imajo polne roke dela. Poletni dnevi niso ovira, da bi se posamezne službe ne lotile važnih nalog.

V teh dneh je Sarajevo običajno polno domačih in tujih turistov. Lani julija so si morali v hotelih »Evropa«, »Central« in drugih potniki rezervirati sobe nekaj dni poprej, če so jih hoteli sploh dobiti. Še več, »Evropa« je malone popolnoma izključila sprejem domačih gostov. Lahko rečemo, da so se gostinci tudi letos pripravili na sprejem gostov. Toda... Težko je verjeti, pa vendar drži, da je Sarajevo julija imelo največ okrog 2000 gostov. Proti koncu meseca so mesto obiskale skupine turistov iz Anglije, Av-

strije, Švice, Belgije in nekaterih drugih dežel.

Malo je tudi tujcev, ki pridejo z avtomobili v Sarajevo, a so namejeni v druge republike. Medtem ko je bil lani prostor za parkiranje avtomobilov vsak večer nabito poln, zdaj kaj pogosto na danjih izkušenj drugačnega mnenja. Lani je mesto prišlo v sila kočljiv položaj, ko so napočili mrzli februarski dnevi in so Sarajevčani dneve in dneve čakali pred prodajalnami kuriva, da bi dobili meter drv ali tona premoga.

Te dni so trgovci s kurivom opozorili na pojav, ki sicer v Sarajevu ni nov, razen tega pa imajo opravka z njim tudi v drugih mestih. Izmed kakih 30.000 gospodinjstev je vzelo kredit za kurivo okrog 6000. Ostala, kakor sklepajo mnogi, imajo prav gotovo gotovino in zato ne potrebujejo pomoči banke. Trgovci s kurivom pa so na podlagi dose-

Bolje je, če se pravočasno preskrbijo, pravijo trgovci, kakor pa, če odlašajo do zadnjega. Za pravočasno preskrbo Sarajevčanov so se pozanimale tudi posamezne organizacije SZDL, storjeni so bili ukrepi, da bi ljudje hitreje prišli do kreditov. Druga zanimiva tema iz mestnega življenja je delo novih občin. Več kot pol leta je že minilo, odkar deluje pet novih občin in zato je razumljivo, da ljudje živahno razpravljajo, ali so opravila zaupanje ali pa bi bilo treba kaj spremeniti. Precej je tistih, ki ne verjamejo, da so ljudje

veliko pridobili s tem, da se je povečal aparat in organizacija odborov v mestu, kajti po njihovem mnenju so s tem razbili enotnost mesta in ustvarili komplikacije, ki državljanom otežujejo, da bi uresničili razne pravice. Pristaši sedanje organizacije

pa opozarjajo, da se je oblast s tem bolj približala državljanom in da se je treba boriti za odstranitev napak in pomanjklivosti, ne pa težiti po organizacijski spremembi. Kaže, da je poletni oddih zavrl živahnije razpravo o tej temi. Zato je verjetno, da se bodo septembra ponovno razvlele debate, iz katerih se bodo izkristalizirala določnejša stališča o tem, kaj je treba ukreniti.

Sarajevo šteje kakih 130.000 prebivalcev, v mestu pa je zdaj 110 knjižnic. V primerjavi s šte-

vilom prebivalstva to ni malo, še zlasti, če upoštevamo, da imajo vse knjižnice nad 160.000 knjig.

Druga stvar pa je, koliko te knjižnice uporabljajo, kdo bere knjige in kolikšne podpore ljudi in političnih organizacij so deležne knjižnice. Lani je bilo samo 30.000 koristnikov knjig, kar kaže, da je samo sleherni četrti Sarajevčan vrlanjen v knjižnico, iz katere si redno izposoja knjige. To pa je že pojav, o katerem bi se lahko tudi politične organizacije pogovorile. Vendar ugotavljajo, da Socialistična zveza ni posebno zainteresirana na delu knjižnic. Prostori le-teh so praviloma tesni in neprimerni. Izjema so samo posamezne knjižnice z večjo tradicijo.

Nedvomno najmočnejša je Narodna knjižnica, ki po svojem pomenu presega Sarajevo in celo meje BiH. Tudi Ljudska univerza je ustanovila večjo knjižnico, študentje imajo prav tako svoje, v nekaterih kolektivih pa se zadnje čase kaže pozitivno prizadevanje, da bi med delavci razvili ljubezen do knjige. Ena najbolj simpatičnih knjižnic v mestu pa je »Vlatko Foht« z 2500 mladimi člani — pionirji in mladinci, ki sodijo med največje bibliofile in redne obiskovalce svoje knjižnice. Lj. R.

Sarajevsko pismo

Kako naj prežive počitnice naši najmlajši

V počitnicah je treba izkoristiti vsa naravna sredstva za utrjevanje otroškega organizma. Naravni čimtelji, ki koristno vplivajo na otroški telesni in duševni razvoj so: ugodno podnebje, čist zrak, zračne kopeli, sončenje, plavanje, igra, ugodna naseljena in počitniška krajina.

Planinsko ali morskopodnebje enako koristita zdravim otrokom. Bolan ali bolehen otrok gre lahko na počitnice v kraj, ki ga predpiše zdravnik.

Nikdar ne izberite za počitniške kraje, v katerih je pogosto veter, dež in megla. Počitnic tudi ni treba preživeti v kraju, kjer je veliko prahu in dokaj velik promet. Izogibajte se krajem, kjer ni zdrave pitne vode.

Tudi kraji, ki nimajo urejenih stranišč in imajo sumljive vodnjake niso primerni za letovanje otrok. Preden gremo na letovanje, ugotovimo, če je moč v kraju dobiti presno zelenjavo, mleko, meso, jajca in sadje, tako da ima tega otrok dovolj na razpolago. Poskrbimo, da bo soba, kamor gremo na počitnice svetla, suha in čista in po možnosti obrnjena proti soncu. Otrok mora imeti svojo posteljo.

Mestnim otrokom, ki imajo česte prehlade, bo zelo koristilo zračno kopanje. Le-ta okrepijo

kožo in sluznico ter tako postane organizem odpornejši. Trajanje zračnih kopeli je odvisno od toplote zraka. Treba jih je počasi podaljševati. Nikakor pa ne smemo otroka izpostaviti vetru. Otrok naj bo na zraku v gibanju tako, da se igra in se hkrati segreva. Po zračni kopeli otroka dobro zberišmo s suho frotirko, starejšega kot tri leta pa z vlažno frotirko.

Kopanje v reki ali morju ni primerno za dojenčke niti ne za otroke v drugem in tretjem letu starosti. V prvih letih so otroci zelo občutljivi za hladno vodo, ki je hladnejša kot 20 stopinj C. Vedeti moramo, da voda pri 20 stopinjah bolj ohlaja telo kakor zrak pri 5 stopinjah. Često smo že videli, kako otrok postane moder in drhti, če se zmoeči z mrzlo vodo.

Za otroke, ki znajo plavati so kopanja na prostem zelo koristna. Pri plavanju, ko delujejo vse mišice, se telo segreva. Z globokim dihanjem čistega in

vlažnega zraka, z močnejšim obtokom krvi in z gibanjem pospešujemo tudi delovanje vseh notranjih organov, kar vsekakor koristno deluje na organizem. Dvodielna obleka iz pepita blaga

Prav zaradi tega je treba otroke čimprej naučiti plavati.

Sončenje je tudi koristno. Toda pretirano in prehitro sončenje lahko škoduje. Otroci, zlasti majhni, se morajo sončiti s pokrito glavo, nagi, vendar v presledkih, oprezno, in to med 8, in 10. uro zjutraj. Pri povišani telesni temperaturi otroka ne smemo več pustiti na soncu.

Vsi naravni dražljaji, ki jim je otrok izpostavljen na letovanju, koristijo, hkrati pa tudi utrjujejo. Zaradi tega je potrebno, da otroci tudi dovolj počivajo. Po vsakem sončenju, kopanju na zraku ali v vodi in po vsaki igri se mora otrok dobro odpočiti. Počivati je najbolje tako, da otrok leži in spi. Posebno je potreben počitek po jedi, to je po kosilu. Tudi zvečer naj gredo otroci zgodaj v posteljo. Večerni izhodi staršev otroke ne

smemo več pustiti na soncu. Vsi naravni dražljaji, ki jim je otrok izpostavljen na letovanju, koristijo, hkrati pa tudi utrjujejo. Zaradi tega je potrebno, da otroci tudi dovolj počivajo. Po vsakem sončenju, kopanju na zraku ali v vodi in po vsaki igri se mora otrok dobro odpočiti. Počivati je najbolje tako, da otrok leži in spi. Posebno je potreben počitek po jedi, to je po kosilu. Tudi zvečer naj gredo otroci zgodaj v posteljo. Večerni izhodi staršev otroke ne

Maturantke celjskega učiteljskega se obiskovale 14-dnevni tečaj pri Zavodu za napredek gospodinjstva

Letos prvokrat je št. absolventk celjskega učiteljskega obiskovalo tečaj za gospodinjstvo in kuhanje. Ker so že med šolskim letom imele razna teoretična predavanja s področja gospodinjstva so v 14-dnevnem tečaju pri Zavodu za pospeševanje gospodinjstva v Celju posvetile največ pozornosti praktičnemu delu. Mladice učiteljice so si v sodobno opremljeni kuhinji omenjenega zavoda pridobile precej znanja, ki jim bo nedvomno zelo koristilo v bodočem delu.

Udeleženke so na tečaju postale med drugim tudi nekaj predavateljic in napotki na novo življenjsko pot — pot učiteljice in vsestranskega vzgojitelja mladega rodu.

zanimajo, temveč jih duševno in telesno utrjujejo.

Počitnice je treba izkoristiti tudi za vzgojo tako imenovanih »nervoznih« otrok. Sprememba okolice, ljudi in načina življenja vplivajo vsekakor na otroško razpoloženje. In prav to novo okolje naj starši spretno izkoristijo za vzgojo.

Ce otroci v kraju stalnega bivanja nimajo možnosti, da bi se igrali s svojimi sovrstniki, bodo to možnost imeli na počitnicah, kar bo tudi koristilo njihovi vzgoji. Zato je treba pustiti otroke na počitnice.

Kaj pa bela obleka

Vse ženske skoraj menimo, da je bela obleka nepraktična zaradi tega, ker se na njej pozna vsak madež in zato jo moramo često prati in likati. Vendar pa ima bela obleka neke prednosti, ki jih druge obleke nimajo. Predvsem bela obleka pristoi vsaki ženski, posebej, če je koža nekoliko ožgana. Bela barva tudi ni tako upadljiva, zato jo lahko pogosto nosimo.

Velika prednost belih oblek je tudi v tem, ker lahko z majhnimi dodatki, kakor so pas, sandali, torbica, obleke popolnoma spreminimo. Ogrlica iz korala lahko lepo dopolni belo obleko. K beli barvi lahko nosimo vse druge barve, tako da lahko iz svoje garderobe porabimo vse n. pr. belero, šal, rute in podobno.

Kroj bele obleke naj bo zelo preprost, da jo lahko peremo in likamo. Zato naj bela obleka ne bo naložena ali plisirana, naj ima preprosto izrez okoli vratu, niti naj ne ima šivov. Za belo obleko je zelo primerno, če se sprejda ali zadaj zapenja z gumbi, ker je tako lažje oblačimo in se pri tem obleka ne maže. Zlasti zdaj, ko dobimo tkanine iz nylona in perlon, ki jih ni težko prati in ki jih ni treba likati, se bo skoraj vsaka ženska odločila, da bo imela v svoji garderobi tudi belo obleko.

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Riž se ne bo razkuhal, če ga po prženju zalijemo z dvakrat toliko vode, kolikor smo prepražili riža, na prvi skodelico riža zalijemo z 2 skodelicama vode.

Šir lahko poleti ohranimo nekaj časa, če ga položimo v stekleno ali emajlirano posodo, ki ne sme biti oskrbljena, s hladno slano vodo. Vodo moramo najprej skuhati in jo ohladiti. Lahko pa ga prelijemo s stroko ali s prekubanim, ohlajenim mlekom. Posodo pokrijemo in jo hranimo na hladnem prostoru.

Pobeljene stene, ki so umazane, najprej očistimo s starim svilenim papirjem. Navzerno ga na ometo in z njim drgnemo po steni. Z njim bomo steno veliko bolje očistili, kakor s krpo.

Po beljenju ostane v sobi kaj neprijeten vonj po barvi in apnu. V sredini prostora postavimo električni kuhalski šnauz pa postavimo široko kozico s kisom, ki naj vre dobre četrte ure.

Pri sandalah so kaj radi snemajo umazani trakovi na petah. Preden greste z njimi, ovlažite z vodo notranji del usnjenega traku in tako vam ne bo drsel po sili koli.

Listi s sadeži, v našem primeru češnjevci in hrastovi so lahko zelo lep

okras za prti in zavese v naši dnevni sobi ali kuhinji. List najprej narišete, ga natisnete okrog in okrog pripravi in iz-

vezete z belo vezanino ali pa z barvastno. Lahko pa liste izrežete iz ustrezne ga blaga in napravite na prti aplikacijo.

V juliju Pariz nima svojega običajnega utripa. Vasice sotorov ob vseh rekah v okolici Pariza pričajo, da so Parizani pametni. Vsak prosti čas izrabijo za bivanje v naravi. Obiskovalka, ki bi hotela v tem času primerjati svojo iluzijo o pariški modi in eleganci s stvarnostjo, bo rahlo razočarana; če pa je dovolj pametna, bo prijetno presenečena. V Parizu se bo srečala z nenavadno preprostostjo. Res je, da je elegantnejši odstotek Parižank v tem času ob morju ali na deželi, v preostali del Parižank pa se vozi v avtomobilih; nič več ni privedev, kjer bi med silno preprosti Parižankami našla tudi buržoazne modne domiselnosti, vendar pa bo Pariz potrdil tale uvodna pravila: Oblači se čimbolj preprosto, ne tekaj nora za modo, ampak nosi, kar ti pristaja. Uspoštavaj

V juliju PO PARIZU

predvsem praktičnost. Rajši več nege telesu, kot pretiravanje v oblačenju. Važna je oseba, ki obleko nosi; obleka pa naj poudari njeno lepoto ali pa naj skrrije njene hibe. Ni treba, da sama zase kriči po ulici. Vsaki ženi bi pristojala obleka prepro-

stega kroja, iz dobrega, solidnega blaga v barvi, ki nosilki pristoji.

Ko občuduješ neverjetno preprostost in nepriljubljenost ljudi po ulicah, lepoto oblek in modnih drobnarij, opaziš naslednje: čez poletje so v ospredju pralne tkanine, platna, ripsi, pikeji itd. Prevladuje bela barva, nato slamnata, naravna svila, rumena v vseh odtentkih, pepelnata, drap, modra v vseh odtentkih, rdeča in tu in tam rahlo zelena. Zelo lepa je kombinacija sivomodre in barve krem vrtnice.

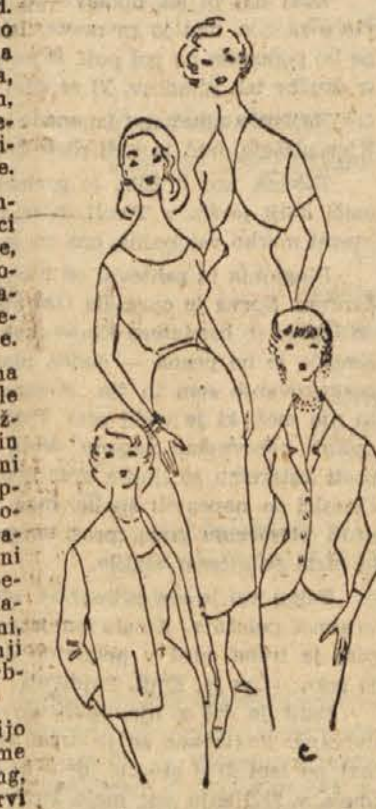
Za male in večje deklice učinkujejo najlepše klasični vzorci v pralnih tkaninah: belo-rdeče, belo-rožnato, belo-modro, belosvetlozeleno, in sicer črtasti, karirasti ali pikčasti. Iz teh materialov so lepe tudi športne bluze.

Posebnost so večerni oziroma popoldanski plašči iz rips svile raznih klokejev in podobnih težjih svil in to v črni ali beli in svetli drap ali drugi pastelni barvi. Večinoma so plašči ohlapni, spredaj odprti z nepreširokimi tričetrtinskimi rokavi, raglan ali kimono kroja. K športni obleki lepo pristoi plašč iz belega pikeja. Nasploh pa so plašči zelo preprosti z vžitimi, ozkimi ali raglan rokavi, zadnji del plaščev je ozek ali pa v hrbtu rahlo zvončast.

Solidnejše Parižanke nosijo zelo rade obleke ali kostume srednje sive barve (zdaj šantung, egiptovsko platno). K tej barvi

nosijo drobnarije v beli, rdeči ali krem barvi; veliko nosijo čevljev in torbic lešnikove, orehove barve ali pa naravno svinjsko usnje.

Priobčujemo skico obleke sodobnega kroja za vse priložnosti. Preprosta ozka obleka z izrezom

Na Mariborskem tednu

Med razstavljenimi predmeti pritegnejo tehnični pripomočki v gospodinjstvu pozornost mnogih obiskovalcev Tedna. Od mikavnega strojčka za izdelavo rezancev in pralnih strojev v razstavnih prostorih do samostojnega paviljona Zavoda za napredek gospodinjstva spremlja, zlasti gospodinje želja, da bi obogatili svoj zastareli inventar s praktičnimi napravami ter si tako prihranili lastne sile in dragoceni čas.

Paviljon Zavoda za napredek gospodinjstva je opremljen s stroji, ki so izključno v pomoč gospodinjstvom pri pripravljanju raznih jedil. Stroj za pripravljane sadnih sokov ni velik, a s hitrostjo iztiska iz sadja sokove. S to stiskalnico si lahko hitro in ceneno pripravimo osvežujoče sadne sokove, ki so po kakovosti odlični tekmeč vsem alkoholnim pijačam. S pomočjo mešalca pripravljamo razne kreme, sladolede, majoneze, izdelujemo maslo itd. Strojček se vrti z bliskovito

naglico s pomočjo turbine na vodni pogon ter je odlična »mešalec«. V ilustraciji naj omenim, da se v mešalcu celo jajce z lupino vred zdrobi tako fino, da je pri uživanju ne čutimo. Kot vemo, je lupina bogata na rudninskih snoveh in nedvomno z njimi obogatimo tudi našo hrano. Kombiniran stroj, kateremu bi lahko nadalji vzdevek »robot v gospodinjstvu« opravlja najrazličnejša dela, od sesekljanja najrazličnejše zelenjave, iztiskanja, lupljenja krompirja, jabolk do mešanja testa in drugega pečiva.

Stroji so uvoženi ali izdelek domače industrije. So na razstavišču v pogonu, tako da se obiskovalci seznanimo z delovanjem in uporabo ter končno lahko še z okusom ocenimo prednost tako pripravljanih jedil. Privoščimo si lahko dobro in okusno pripravljene naložene kruhke, sadne sokove in sadne solate. Jedila, pripravljena s pomočjo omenjenih priprav, so okusna in bogata na vitaminih in drugih hranilih.

O tem, da so stroji tudi v gospodinjstvu veliki dobrotniki, smo si svesti, le odgovor na vprašanje — »Koliko stanec« — prišli mnoge gospodinje, da se spriznajzimo s tem, kar imamo in računamo z dejstvom, da je to stvar bližnje bodočnosti.

J. B.

Vrt v avgustu

Kmalu bomo popravili mnoge pridelke in marsikatera gredica bo spet na razpolago za nove setve. Posebno skrb posvečamo letos spravljajući čebulic, lakopano čebulo pustimo nekoliko sušiti, nato pa jo spletamo v kito, ki jo obesimo na zračnem in suhem prostoru. Dobro osušena čebula je zelo odporna proti gnitju pozimi. Postopoma bomo popravili tudi zgodnje zelje in ohrovt; pozno zelje, ki bo želo zdaj prišlo najbolj rasti pa pognojimo z gnojilom, ali pa z raztopino umetnih gnojil. Vse izpraznjene gredice prerahljamo in posejemo natanje spinado, redkev, motvilce, redkvice ter zimsko solato, spinazo, motvilce in zimsko solato sejemo v treh obrokih, da nas neugodno vreme ne more presenetiti. Prvi obrok sejmo proti koncu avgusta, drugi obrok v sredini septembra, tretji obrok pa šele v začetku oktobra. Kitajski ohrovt lahko sejemo vse do 15. avgusta. Je zelo skromen in odporen, tako da ga brez pomislekov lahko pustimo na gredici do druge polovice decembra. Sejemo ga v vrste po 30 cm razdalja in ga ne presajamo, ker presajen rad uide v cvet. Pozne sorte kolerabice tudi lahko še sadimo in to v enaki razdalji kakor kitajski ohrovt. Kdor želi imeti na vrtu rabarbaro, naj si do konca avgusta prikrbi sadiko in jih posadi na globoko prerahljano ter močno spogojeno gredico. Dodelopodne vrtno jagoda razmnožujemo vse do septembra, starejšo nasade po očistimo prtilik, jih okopamo in pognojimo s kompostom. Druga polovica avgusta je najprimernejši čas za presajanje drevesastih potonk in številnih drugih trajnic, ki so že odvečale. Sicer pa na zelenjadnem vrtu pridno odstranjujemo plevel, po potrebi zalivamo in gnojimo. Paradižnikom odstranjujemo zalistnike ter suhe spodnje liste, ki jih je uničila krompirjeva plesen. Ako smo paradižnike doslej obranili zdrave, jih še nadalje po potrebi škropimo proti krompirjevi plesni. Obranim malinam (dvoletnim) odstranimo vse letošnje rodne posajke. Sedaj je tudi zadnji čas za obrezovanje živih mej ter rezanje potončenec od pelargonij, navelinov, begonij, fuksij, raznih vrtnic in grmičevja. Na trati pridno odstranjujemo plevel, travo pa pokosimo v 14-dnevni presledkih. Septembra, ko bo začela rasti pomajeta, se to razdobje polagoma širi vse do novembra, ko koltnja ni več potrebna.

Miha Ogorevc

brez rokavov ali z zelo kratkimi, čez njo lahko oblečemo bolero, ohlapno ali ozko jopico. Kroj je primeren za poletne, pralne in svilene obleke; za prehodne iz lahkega volnenga blaga; prav tako za popoldanske in večerne iz razkošnejših materialov.

Pričeske so zelo svobodne. Mlada dekleta nosijo kratke pa tudi zelo dolge spuščene lase, ekscentrične razkošne konjske repe, solidnejše ženske pa nosijo večina gladke pričeske s čopom na zatilniku ali višje na glavi.

Cez dan večinoma ne nosijo drugih okraskov kakor uhane, drugi pa največ beli, rumeni in svetlomodri v obliki okroglega novca. Čevlji so zelo, zelo preprosti, prevladuje šiljast salonar s srednjo ozko, spodvito peto.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

DANES DRŽAVNO PRVENSTVO V VESLANJU

Zatišje na Bledu pred regato

Regata se bo začela ob 15. uri — Startali bodo veslači 17 klubov

KITAJSKI NOGOMETAŠI NA POTI V JUGOSLAVIJO
19. avgusta tekma v Ljubljani

Beograd, 4. avg. — Semkaj bo v ponedeljek, 6. avgusta, prispela nogometna reprezentanca LR Kitajske, ki bo 9. avgusta igrala z reprezentanco Jugoslavije.

Zaradi Suez sankcije tudi proti egiptovskim plavalcem
Za 12. avgust je napovedano mednarodno tekmovanje v plavanju čez Rokavski preliv.

Bled, 4. avg. — Na Bledu je bilo danes nenavadno mirno. Veslači, ki so ves teden vneto trenirali za jutrišnje državno prvenstvo, so danes v glavnem pregledovali svoje čolne in počivali.

Jutri začetek zvezne nogometne lige
Z včerajšnjo tekmo Zagreb — Dinamo se je začelo 11. povojno državno prvenstvo v nogometu.

Letošnje tekme se začinjajo nenavadno zgodaj. V razdobju med dvema prvenstvom so skoraj vsi ligasti pomladili svoja moštva.

Beograd: BSK — Partizan
Beograd: Crvena zvezda — Radnički
Novi Sad: Vojvodina — Budućnost
Split: Hajduk — Velež

Ženski četverec mariborskega Branika — republiški prvak

ki bo ob koncu tega in v začetku prihodnjega meseca. Obenem pa se bodo jutri najboljšim narahlo odprla vrata za Melbourne. Tudi za organizatorje bo jutrišnje prvenstvo poslednji izpit za evropski šampionat.

V ostalih disciplinah si ne more niti en čoln nadejati zmage, ter on in Lučin v double scullu. Ta dva čolna »Mornarja« sta vendar bodo imeli nedvomno glavno besedo tekmovalci »Mornarja« iz Splita in šibeniške »Krkca«.

Uprava Zobne poliklinike v Ljubljani, Kidričeva 1-11, obvešča vse, da bo zavod od 6. do 27. avgusta zaprt zaradi čiščenja, beljenja in pleskanja prostorov.

Vaša posoda bo bleščeča, če jo boste čistili s čistilnim praškom LIN.

ZAHVALA. Za uspešno operacijo tumorja v glavi se zahvaljuje docentu dr. Zmurnu in dr. Borisu Klunu na neurokirurški oddelku 1. Ljubljana, pacientka Vika Talar, Kranj.

Splošno gradbeno podjetje »Gorica« Nova Gorica, poziva vse svoje bivše delavce in uslužbence, ki imajo po čl. 38 Uredbe o plačah (Ur. list FLRJ 54/54) pravico do dela pri dokončni razdelitvi plač iz dobitka za leto 1955.

Avto-moto društvo »Zdravko Vrhnica«, Ljubljana, sporoča, da poteka rok za izdajo izrebranih dobitkov na dirki »Nagrada Podutika« 8. avg. 1956.

ROZNO MLEKO Teint Bell vsebuje naravno hraniva za kožo, jo regenerira in pomlaja. Teint Bell Rožno mleko je višek kozmetične proizvodnje.

Elektrotehniško društvo LRS, vabi vse svoje člane in druge zainteresirane na predavanje Moderna telekomunikacijska sredstva za vzdrževanje in nadzor pogona pri elektroenergetskem prenosu, ki bo ob III. mednarodni razstavi radia in telekomunikacij v dvorani Gospodarskega razstavništva v Ljubljani.

Table with 2 columns: Name and Year. Lists winners of the 100m race from 1921 to 1956.

Nov svetovni rekord tudi na 1500 m

Budimpešta, 4. avg. — Na atletskem mitingu v Tati, madžarskem olimpijskem centru za trening, je madžarski atlet Istvan Rozsavolgyi dosegel nov svetovni rekord v teku na 1500 m z rezultatom 3:40,6. Dosedanji svetovni rekord 3:40,8, sta imela Madžara Iharos in Tabori ter Danec Nielsen.

Atletci, ki so pretekli 1500 m v času boljšem od 3:50,0:

Table with 2 columns: Name and Year. Lists athletes who ran 1500m in under 3:50.0.

ŠAH PRED BORBAMI ZA VSTOP V XII. ŠAMPIONAT Sedem Slovencev v polfinalu

Zadnje po vrsti med republikami je bilo pred dnevi zaključeno v Beogradu šahovsko prvenstvo Srbije, katero je bilo odigrano v dveh skupinah. Tako so končno znani upravitelci za sodelovanje na letošnjih treh državnih polfinalnih turnirjih, ki se začnejo 12. avgusta v Mariboru, Bjelevaru in Vrški.

ZENSKO SAHOVSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Dvoršakova in Vukičeva na vrhu

Po tretjem kolu letošnjega šahovskega prvenstva Jugoslavije v Somboru sta med 16 udeleženkami z 2,5 točke v vodstvu Lovzka Dvoršakova (Slovenija) in Vukovičeva (Kosmet in Metohija). Za njima sta za po dve točki in po eno prekinjeno partijo Lazarevičeva in letošnja prvakinja Srbije Čirovičeva.

Na letošnjem prvenstvu sodelujejo mimo znanih šahistk Lazarevičeve, Radenkovičeva, lanske državne prvakinje, Vukovičeve, Stadlerjeve, Kozakove, Hrašovčeve in Timofejeve še vrsta mladih obetajočih šahistk.

Končan je mladinski šampionat

Kruševac, 4. avg. Po 17 kolin se je danes svecano končal mladinski šahovski šampionat Jugoslavije. Prvo mesto je osvojil z 12 točkami Jasminko Karanjac, član beogradske Slavije, roj. 1938 v Splitu. Šah igra od leta 1952. Končni plasman šampionata je naslednji: 1. Karanjac 12, 2. Smallbegović, Panov, Marović 11, 5. do 7. Kuzmanović, Ilić, Glikssman 10, 8.-9. Deže, Ostojić 9, 10.-11. Ivešić, Mesing 8, 12.-13. Lalić, Čerpnjak 7,5, 14. Jazbec 7, 15. Romih 6,5, 16.-17. Stafidov in Grkić 5,5, 18. Knežević 4,5.

Rezultati telovadnega dvboja s Poljsko

Moški: Vaja na krogih: Djardević (J) 9,40, drugi Kłoska (P) 9,50, Poljska 44,60, Jugoslavija 42,90 točk. Preskok: 1. Kłoska 9,50, 2.-3. Tomala (P) in Čaklec (J) po 9,40, Jugoslavija 48,60, Poljska 45,15. Parter: Kłoska 9,65, Jokiel (P) 9,50, Poljska 46,65, Jugoslavija 43,05; krogji: Jokiel (P) 9,65, 2. Tomala 9,50; bradlja: Kłoska 9,45, Jokiel 9,15, Čerčević 9, Poljska 45,15, Jugoslavija 42,90, krogji: Tomala 9,50, 3. Čerčević 9,15, Poljska 45,15, Jugoslavija 42,50. Končni rezultat moških ekip v obveznem olimpijskem programu je 275,90 : 260,85 za Poljsko, pri ženskah pa je rezultat 187,35:175 za Poljakinje.

Za šahovsko mizo v Somboru: Piber (Slov.) in Hrašovec (Hrv.)

Kaj zdaj, FANT? ROMAN 21

Emilija Kleinholz je zmerjala, odkar ljudje pomnijo. Vedela je, da je to narobe, toda bila je ljubosumna, kajti poročila se je bila s čednim, premožnim možem, ona pa je bila revna skoraj kot cerkevna miš. A ga je le otela vsem drugim. Zdjaj je bila vsak trenutek pripravljena pokazati zobe, še po štiriindvajsetih letih zakona se je borila zanj prav tako kot prvi dan.

Zdaj naj bi šla domov? Ta bi bila lepa! Emil jo cele dneve vleče za nos, ima jo za norca. Isket ga je šla, a ga ni našla, zato ne bo popustila na pol poti, iz najprijetnejše družbe ga bo izrgala, iz družbe teh pijancev, ki se zdaj najlepše zabavajo.

Najlepše zabavajo! Iznemada se je spomnila: v Tivoliju je ples. Kjer plešejo, tam je tudi njen Emil. Tam je, gotovo je tam!

Takšna, kot je bila, je prehodila pol mesta. V copatah in domači halji je šla v Tivoli. Blagajnik društva »Harmonija« je zahteval marko vstopnine, ona pa ga je nahrnila: »Ali bi rad brco?«

Blagajnik ni zahteval od nje ničesar več. In že je bila v plesni dvorani. Sprva je oprezala izza stebra. Opazila je svojega, še vedno lepega in bradatega Emila, kako pleše z drobno črno stvarco — Emilija je ne pozna — čuden ples, ki ni več ples, marveč pijano poskakovanje sem in tja. »Gospa! Prosim vas, gospa!« je stopal za njo mož, ki je vodil ples. Potem pa je spoznal, da se ne more upirati naravnemu nagonu, temu tornadu, ognjeniškem izbruhu, proti kateremu so ljudje brez moči. Plesni mojster se je umaknil. Plesalci so napravili špačil, med živima stenama je stopala žena proti plesočemu paru, proti svojemu Emilu in tisti črni stvarci, ki nista še ničesar slutila.

Takoj mu je eno primazala. »Oh, punčka!« je vzkliknil in še ni razumel položaja. Kmalu pa je spoznal, za kaj gre... Vedela je; zdaj je treba oditi v primerno dostojanstveni drž. Ponudila mu je roko: »Čas je, Emil. Pojdiva!«

Emil je šel z njo. Mahedravo je stopal ob njeni strani iz dvorane. Poklapano se je držal kot potepen pes. Se enkrat se je ozrl po lepi črni stvarci, delavki v tovarni okvirov. Tudi ona je imela v življenju kaj malo lepih dni, zato se je tisti večer raz-

DNEVNE NOVICE

Opozorilo

slovenskim rojakom, ki so na obisku v domovini

V izseljenškem tednu, od 6. do 12. avgusta vabi Slovenska izseljenška matična vse rojake, ki so na obisku v Sloveniji, na čimveščjo udeležbo, zlati na naslednje prireditve:

Dne 8. avgusta, v sredo, na proslavo in izlet ob odkritju spomenika ameriškeemu pisatelju slovenskega rodu Luisu Adamiču v Grosupljem pri Ljubljani. Pričetek slavnosti ob 10.

Dne 9. avgusta ob 8 otvoritev izseljske razstave v dvorani Zavoda za socialno zavarovanje, Ljubljana, Kidričeva 5, pritrilje.

Dne 11. avgusta na osrednjo kulturno prireditev v Ljubljani, dvorana Slovenske filharmonije, Trg revolucije 1, ob 8 zvečer.

Pravilna nega perila je nerazdružljiva z OVEN milnim praškom.

Zdravniška dežurna služba Poliklinike v Ljubljani (za nujne primere), Miklošičeva cesta 20, soba št. 7, tel. 23-081; dnevna dežurna služba samo za nujne obiske na domu vsak dan od 8 do 13 in od 17 do 19. Od 13 do 17 naj se bolniki obračajo za obiske na domu na zdravniške pristojnih zdravstvenih domov. — Vsakodnevna nočna dežurna služba od 20 do 5 za nujno pomoč v ordinaciji in za nujne obiske na domu, ob nedeljah in praznikih pa tudi od 7 do 20. — Pediatrska dežurna služba za obiske na domu: a) dnevna pediatrična dežurna služba od 7 do 20, b) nočna pediatrična dežurna služba od 20 do 24. V vseh nenujnih primerih naj se bolniki obračajo na pristojne ambulante zdravstvenih domov.

Uprava Zobne poliklinike v Ljubljani, Kidričeva 1-11, obvešča vse, da bo zavod od 6. do 27. avgusta zaprt zaradi čiščenja, beljenja in pleskanja prostorov. Prosimo vse, da se v nujnih primerih obračajo na Stomatološko kliniko ali pa na Zobni ambultorij v Gregorčičevi 32. Od 27. avgusta dalje pa dela zavod zopet normalno. — Uprava Zobne poliklinike.

Vaša posoda bo bleščeča, če jo boste čistili s čistilnim praškom LIN.

ZAHVALA. Za uspešno operacijo tumorja v glavi se zahvaljuje docentu dr. Zmurnu in dr. Borisu Klunu na neurokirurški oddelku 1. Ljubljana, pacientka Vika Talar, Kranj.

Splošno gradbeno podjetje »Gorica« Nova Gorica, poziva vse svoje bivše delavce in uslužbence, ki imajo po čl. 38 Uredbe o plačah (Ur. list FLRJ 54/54) pravico do dela pri dokončni razdelitvi plač iz dobitka za leto 1955.

Avto-moto društvo »Zdravko Vrhnica«, Ljubljana, sporoča, da poteka rok za izdajo izrebranih dobitkov na dirki »Nagrada Podutika« 8. avg. 1956.

ROZNO MLEKO Teint Bell vsebuje naravno hraniva za kožo, jo regenerira in pomlaja. Teint Bell Rožno mleko je višek kozmetične proizvodnje.

PREDAVANJA

Elektrotehniško društvo LRS, vabi vse svoje člane in druge zainteresirane na predavanje Moderna telekomunikacijska sredstva za vzdrževanje in nadzor pogona pri elektroenergetskem prenosu, ki bo ob III. mednarodni razstavi radia in telekomunikacij v dvorani Gospodarskega razstavništva v Ljubljani.

ROZNO MLEKO Teint Bell vsebuje naravno hraniva za kožo, jo regenerira in pomlaja. Teint Bell Rožno mleko je višek kozmetične proizvodnje.

IZ DOMŽAL

Svedski film: »Margit«. Predstava ob 16, 18 in 20.

Z BLEDA

Madžarski barvni film: »Lilomfi«. Predstava ob 14, 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Darvas Ivan in Balazs Samu.

Advertisement for JOSIP BAŽEC ELEKTROMONTER, featuring text about electrical services and contact information.

veselila premožnega in čednega kavalirja. In zdaj jo je pustil sredi plesa in odšel. Zunaj je že stal avto — predsednik »Harmonije« je vedel, da je treba ob takih priložnostih takoj telefonirati po avto — Emil in Emilija sta vstopila. Mož je zaspal že med vožnjo in se ni zbudil, ko sta ga žena in sofer spravila v hišo in v posteljo, v tisto osvojevano zakonsko posteljo, ki jo je bil pred dobrima dvema urama tako podjetno zapustil. Emil Kleinholz je spal, Emilija je utrnula luč in nekaj časa ležala v temi, nato pa je iznova prižgala luč in opazovala svojega lepega, temno plavalnega moža. Pod rahlo nabuhlim obrazom je iskala poteze iz tistih let, ko je hodil za njo lepi Emil, ves poln dovtipov in šal, vedno vesel, vedno predrizno. Seči v dekliske nedri je bila zanj mala reč, prav tako pa je gladko prenesel klofuto, ki jo je prejel za predriznost.

ŠOLSTVO

Srednja tehniška tekstilna šola v Kranju objavlja: od 27. do 31. avgusta diplomski izpiti v jesenskem roku; 1. avgusta popravni razredni izpiti; 2. septembra privatni izpiti; 3. do 4. septembra sprejemni izpiti v jesenskem roku; 4. septembra vstopanje v vse letnike; 5. septembra začetek rednega pouka. — Ravnateljstvo.

Dom Tehniške srednje šole v Ljubljani sporoča, da je sprejem zaključen in da ni več razpoložljivih mest.

Naknadno dosepele prošnje ne bomo mogli ugodno rešiti. Na vsa do sedaj vložene prošnje so bili razponiani odgovori in tako reflektanti obveščeni. Vsi sprejeti golenci naj zasledujejo objave v dnevnem časopisu od 1. do 10. septembra, kjer bodo našli potrebna navodila. — Uprava.

INDUSTRIJSKA ŠOLA LITOSTROJ LJUBLJANA

vpisuje učence v I. razred za šolsko leto 1956/57, vsak dan (razen nedelje) od 8. do 12. ure v poklice: livar, modelni mizar, strugar in strojni ključavničar.

Vpišejo se lahko vsi, telesno in duševno sposobni državljani FLRJ, stari od 14 do 16 let. Prednost vpisa imajo kandidati z dovršeno nižjo gimnazijo in ob istih pogojih partizanske sirote. Vsi prijavljeni bodo pred dokončnim sprejemom preizkušeni (psihotehnični preizkus — opravljeni bodo preizkušnje iz slovenskega jezika, matematike in prostoročne risanja) in zdravniško pregledani.

V času šolanja, ki traja tri leta, prejemaajo učenci denarne nagrade po doseženem uspehu, in sicer od 1900 do 3500 dinarjev mesečno; učenci livarji pa dobivajo še posebne mesečne dodatke po 500 dinarjev.

Za vpis je potrebna lastnorodno pisana prošnja, kolkovana s 30 dinarji državne in 20 dinarji mestne takse, rojstni list in zadnje šolsko spričevalo, tisti ki bodo stanovali v internatu, morajo priložiti še prijavo za sprejem v internat (obrazec 1.74). Vdrževalnina v internatu znaša 4000 dinarjev mesečno.

Vse ostale informacije lahko dobite pisмено od uprave šole ali telefonično na št. 21-810 do 819, interno 417.

NATECAJ

ZA SPREJEMANJE NOVINCEV NA MEDICINSKO FAKULTETO V LJUBLJANI V ŠOL. LETU 1956/57

1. Na podlagi odloka Izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Slovenije z dne 24. 7. 1956, št. U 100/1-56 bo sprejela Medicinska fakulteta v Ljubljani v šol. letu 1956/57:

a) na oddelek za splošno medicino 80
b) na oddelek za stomatologijo 50 novincev.

Če se bo na enega teh oddelkov prijavilo manj kandidatov, se bo za toliko povečalo število kandidatov na drugem oddelku.

2. Vsi kandidati se morajo pisмено prijaviti dekanatu Medicinske fakultete v Ljubljani, Vrazov trg 4/1, najkasneje do 8. septembra 1956.

Pogoj za sprejem je opravljena gimnazijska matura ali dovoljen ustrezen srednja strokovna šola, kot je to določeno v odloku Zveznega izvršnega sveta o vpisu učencev srednjih strokovnih šol na fakultete (Ur. l. FLRJ št. 26/55).

3. V prijavi, kolkovani z dn. 30, je treba navesti, na kateri oddelku se želi kandidat vpisati in napisati tudi kratek življenjepis ter predložiti izvornik ali overjen prepis maturitetnega spričevala in spričeval 7. in 8. razreda gimnazije, oz. zadnjih dveh razredov srednje strokovne šole ter 2 dopisnici z izpisanimi naslovom.

4. V primeru, če se bo priglasilo več kandidatov kot je določeno zgoraj pod 1., bo izvršila izbiro prijavljenih kandidatov fakultetna komisija na podlagi podatkov iz življenjepisa, priloženih spričeval in na podlagi osebnega razgovora s kandidatom. Na razgovore bodo prijavljeni kandidati povabljeni pisмено.

Vsi sprejeti kandidati bodo pravčasno pisмено obveščeni kdaj bo vpisovanje novincev na Medicinski fakulteti.

RADIO LJUBLJANA

SPORED ZA NEDELJO, 5. AVGUSTA

Poročila: ob 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.30 in 22. — 6.00-7.00 Pisan spored domačih pesmi in napevov za prijetno nedeljsko jutro — 7.15 Reklame — 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva — 7.35 Operetna in lahka glasba — 8.00 Otroška predstava — Fran Milčinski — Jože Zupan: Vesela povest o žalostni princezi — 8.30 V pesmi in plesu po naši deželi (spored slovenskih narodnih pesmi in plesov) — 9.30 Se pomnite, tovariši...? — Lojze Jakopič: Premagal je strah — 10.00 Nedeljski simfonični koncert — Carl Maria von Weber: Oberon, uvertura — Luigi Boccherini: Koncert za čelo in orkester v B-duru — Nikolaj Rimski Korzakov: Seherazada — 11.15 Oddaja za beneške Slovence — 11.35 Mala revija lahke glasbe — 12.00 Pogovor s poslušalci — 12.10 Opoldanski glasbeni spored — 12.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 12.30 Za našo vas — 14.15 Zeleli ste — poslušajte, I. del — 15.15 Zeleli ste — poslušajte, II. del — 16.30 Dubrovniške letne igre (reportaža) — 16.45 Glasbena medigra — 17.00 Promenadni koncert — 18.00 Radijska igra — Henrik Ibsen: Stebri družbe — 18.53 Glasbena medigra — 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Večerni operni koncert — 21.00 Sportna poročila — 21.10 Reportaža z državnega prvenstva v veslanju na Bledu — 21.30 Jubilejne avto-moto dirke na Ljubelju — 21.30 Medrepubliški atletski dvoboj Hrvatska-Slovenija v Celju — 21.40 Revija lahke glasbe — 22.15-23.00 Nočni koncert — Demetrije Zebre: Svobodni naproti, simfonična pesnitev — Bruno Belinski: Koncert za klavir in orkester — 22.15-23.00 UKV program: Pisan glasba — 23.00-24.00 Oddaja za tujino na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

GRADBENO PODJETJE

»DOM«

je preselilo poslovne prostore v lastno poslopje v ulici RATNIH VOJNIH INVALIDA št. 65a

BEOGRAD • TELEFON 42-986

obveščā

vse delavce in uslužbence, ki so bili v letu 1955 v službenem razmerju s podjetjem in imajo po veljavnih predpisih pravico do DELEŽA PRI DELITVI PLAČ IN DOBIČKA za leto 1955, da se v roku treh mesecev od dneva objave tega obvestila javijo podjetju pisмено ali ustno zaradi uveljavitve svojih pravic. V kolikor se ne bodo javili v določenem roku, bodo izgubili pravico do zahteka.

2875

Oglašujte v »Ljudski pravici!«

OBRTNO PODJETJE

LESNA GALANTERIJA

IZOLA

razpisuje delovni mesti:

strojnega mojstra in vodje politirnice

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. — Pisnene ponudbe pošljite čimprej. — Nastop službe takoj ali po dogovoru.

3025

SPLOŠNA BOLNIŠNICA KOPER

razpisuje mesto vodilne medicinske sestre za transfuzijsko postajo v Izoli

3022

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA

Nedelja, dne 5. avgusta: lekarna Plankina, Glavni trg 20.
Ponedeljek, dne 6. avgusta: lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1.

KINO
PARTIZAN: Ameriški film: »Dama s kameljami«.
UDARNIK: Ameriški barvni film: »Dvoboj v džungli«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Nedelja, 5. avgusta ob 20: Giordano: »André Chenier«. Gostuje tenorist Ginkar Zornik.
Predstava bo na Rotovškem trgu, v primeru slabega vremena pa v gledališču. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča od 10-12 in od 18 dalje na Rotovškem trgu.

Umetnostna galerija. Razstava stalne zbirke, pomožena z večjim številom umetnin, ki so last privatnikov. Razstavljeno je več Jakopičevih slik in ena Sternhova, dela, ki se v Mariboru niso bila razstavljena. S stari umetnini deli je med drugimi dobro zastopan Ante Trstenjak. Razstava je odprta vsak dan od 10-18.

CELJSKE VESTI

KINO
»BOJ ZA POSADU«. Ameriški barvni film: »METROPOL«. Amer. film: »Taran in njegova prijateljica«.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«. Madžarski film: »Pomlad v Budimpešti«.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»SVOBODA-TRBOVELJE II.«: Ameriški barvni film: »Nežna pesem«.

Z JESENIN IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo ima dr. Avgust Tancar, Gosposvetska cesta 28, telefon 278.

RADIO: Ameriški barvni film:

Veselo izkrcavanje. Predstavi ob 18 in 20. — V primeru slabega vremena predstava tudi ob 16. Ob 10 dopoldne matineja mladinskega filma.
»PLAVZ«. Francoski film: »Edvard in Karolina«. Predstavi ob 18 in 20. V primeru slabega vremena predstava tudi ob 16. Ob 10.30 matineja mladinskega filma.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Ameriški film

DOKLER SI PRI MENI

Tednik: Filmske novice št. 30. — Predstavi ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Maria Schell. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«

Ameriški barvni film

»SAN ANTONIO«

Brez tednika. Predstave ob 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Errol Flynn. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

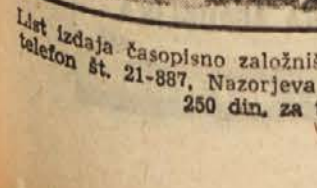
Ameriški film

KRALJICA KRISTINA

Tednik. V glavni vlogi Greta Garbo in John Gilbert. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »KOMUNA«

Francoski film: »Stopenice za služinčade«. Tednik: »Ozornik«. Predstave ob 16, 18 in 20.30

Beau Brummell

V glavni vlogi Steward Granger in Elizabeth Taylor. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

Lesnoindustrijsko podjetje

BLAD

obveščā vsa društva in organizacije, zavode in ustanove, da do nadaljnjega ne bo sprejemalo in reševalo prošenj ali vlog za razne podpore.

3027

UMETNIŠKI ZAVOD ZA LITOGRAFIJO

LJUBLJANA • IGRISKA 6

sprejme

dva knjigotiskarska strojnika

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. Nastop službe s 1. oktobrom 1956. Pisnene ponudbe pošljite na zgornji naslov.

3007

UPRAVNI ODBOR

Zdravstvenega doma Kamnik

razpisuje sledeči delovni mesti za:

DENTISTA
za zobno ambulanto Kamnik

ZOBOTEHNIKA
za zobno ambulanto Kamnik

Nastop službe takoj. — Plača po pravilniku.

3023

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

»GORICA«

NOVA GORICA

sprejme večje število

POLKVALIFICIRANIH IN NEKVALIFICIRANIH

delavcev

za svoja gradbišča v Novi Gorici, Jesenicah in Kopru

Tereniski dodatek zagotovljen po pogojih uredbe. Hrana in stanovanje na gradbiščih.

3034

Komisija za razpis in izvedbo natečaja za mesto direktorja gospodarskih organizacij pri ObLO LEKINO BRDO

razpisuje natečaj za

direktorja

projektantskega zavoda za metalurgijo, Beograd, Matoševa ulica 6

Pogoji: tehniška visoka šola — rudarska, metalurška, strojna ali gradbena fakulteta z najmanj 15-letno prakso v rudarstvu ali metalurgiji, in da je bil na vodilnih položajih v podjetju.

Plača po tarifnem pravilniku ali po sporazumu.

Ponudbe z življenjepisnimi podatki, opisom službovanja in s točnim naslovom pošljite personalni službi Občinskega ljudskega odbora Lekino brdo, Ustaniška 53, soba št. 55, v roku 15 dni po objavi tega natečaja.

2892

UPRAVNI ODBOR KOMUNALNEGA PODJETJA

CESTE IN KANALIZACIJA, KRANJ

razpisuje mesto: RAČUNOVODJE

Pogoji: ustrezna strokovna izobrazba z večletno prakso v samostojnem vodenju računovodstva.

Opremljeno samsko stanovanje na razpolago. — Ponudbe naslovite na zgornji naslov v roku 15 dni.

RAZPISUJEMO MESTO

PRAVNEGA REFERENTA

Pogoji: diplomirani pravnik s sodno, gospodarsko ali upravno prakso

Plača po tarifnem pravilniku

»ISKRA«
TOVARNA ZA ELEKTROTEHNIKO IN FINO MEHANIKO • KRANJ

3039

Po Zakonu o oddajanju in izvajanju gradbenih del (Uradni list LRS, št. 17/55)

RAZPISUJE

Vinogradniško-sadjarsko posestvo

ČRNI KAL — OBČINA KOPER

PRVO JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih, gradbeno-obrtniških in instalcijskih del za upravno poslopje VINOGRADNIŠKO-SADJARSKEGA POSESTVA ČRNI KAL, občina Koper

LICITACIJA bo dne 20. avgusta 1956 ob 10. uri

v prostorih ODSEKA ZA INVESTICIJE OLO KOPER

Proračunska vsota za dovršitev del znaša 14,669.019 dinarjev Rok za dograditev vseh razpisanih del je 31. oktober 1956

Višina varščine znaša 0,5 odstotka od proračunske vsote objekta in jo mora ponudnik položiti ob vložitvi ponudbe ali najkasneje ob začetku licitacijske obravnave. Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisi Pravilnika o postopku pri javni pismeni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. list LRS 17/55).

Projektni elaborat in splošni pogoji so interesentom na razpolago pri ODSEKU ZA INVESTICIJE OLO KOPER v Kopru dnevno od 7. do 8. ure od 6. avgusta dalje proti kavciji 10.000 dinarjev.

3019

Od 25. avgusta do 5. septembra
bo v Ptuj

IV. OKRAJNA RAZSTAVA

KOMUNALNA BANKA • DOMŽALE

razpisuje

več službenih mest

Pogoji: popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola z večletno prakso

Prošnje vložite pri KOMUNALNI BANKI — DOMŽALE.
3029

ELEKTROPROJEKT

PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE ELEKTROENERGETSKIH IN PRENSNIH NAPRAV

LJUBLJANA • HAJDRIHOVA 2/III

sprejme

ZA PROJEKTIRANJE HIDROELEKTRARN

- tri gradbene inženirje statike
- gradbenega inženirja statika za jeklene konstrukcije
- gradbenega inženirja za kalkulacije
- več gradbenih inženirjev, mlajših
- arhitekta
- elektroinženirja
- več gradbenih tehnikov
- tehnika geodeta

Za ELEKTROPROJEKT — grupo Drava v Mariboru:

- gradbenega inženirja statika
- elektroinženirja
- dva gradbena tehnika

NASTOP SLUŽBE TAKOJ!

3047

NATEČAJ

Komisija za organizacijo splošne bolnišnice Sempeter pri Gorici pri Okrajnem ljudskem odboru Gorica

razpisuje naslednja delovna mesta za:

- ZDRAVNIKA SPECIALISTA KIRURGA
- ZDRAVNIKA SPECIALISTA GINEKOLOGA
- ZDRAVNIKA SPECIALISTA OTORINOLARINGOLOGA
- 2 ZDRAVNIKA SPECIALISTA PEDIATRA
- ZDRAVNIKA SPECIALISTA RÖNTGENOLOGA
- ZDRAVNIKA ANESTEZISTA
- Pogoj za vsa zgoraj navedena mesta je spec. izpit
- 4 ZDRAVNIKE SPLOŠNE PRAKSE (sekundarje)
- Pogoj: dovršen staž — strokovni izpit
- FARMACEVTA — pogoj: farmacevska fakulteta s strokovnim izpitom
- 11 MEDICINSKIH SESTER — pogoj: diploma šole za medicinske sestre
- 8 INSTRUMENTARK — pogoj: sred. med. šola in opravljen tečaj
- 2 FIZIOTERAPEVTKI — pogoj: diploma šole za fizioterapevtke
- 3 RÖNTGENSKE TEHNIKE — pogoj: srednja medicinska šola in potrebna praksa
- 2 LABORANTA — pogoj: srednja medicinska šola in potrebna praksa v laboratoriju
- 15 BOLNICARJEV — pogoj: šola za bolničarje s strokovnim izpitom
- 20 OTROŠKIH NEGOVALK — pogoj: šola za otroške nevalke
- POMOČNIKA UPRAVNIKA — pogoj: pravna ali ekonomska fakulteta ali popolna srednja šola in vsaj 5 let upravne prakse
- RAČUNOVODJO — pogoj: srednja ekonomska šola s triletno prakso in strokovnim izpitom
- PERSONALNEGA REFERENTA — pogoj: strokovni izpit in odgovarjajoča praksa
- 6 STROJEPIŠK — pogoj: administrativna šola ali 3-letna praksa v pisarniških poslih
- 3 FINANČNE KNJIGOVODJE — pogoj: sred. ekon. šola ali 3-letna praksa v knjigovodstvu z opravljenim strokovnim izpitom
- 3 BLAGOVNE KNJIGOVODJE — pogoj: sred. ekon. šola ali odgovarjajoča praksa

Plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku o plačah ali po dogovoru. — Nastop službe s 1. novembrom tega leta ali po dogovoru. — Stanovanje zajamčeno. — Pismene, pravilno kolkovane ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na Tajništvo za zdravstvo in socialno varstvo OLO GORICA.

3021

RUDNIK KAOLINA ČRNA PRI KAMNIKU

razpisuje naslednji štipendiji

štipendijo na TŠŠ, rudarski oddelek štipendijo na rudarsko nadzorniškem oddelku

Prošnje za dodelitev štipendij morajo zainteresirani vložiti do 31. avgusta 1956 na UPRAVO RUDNIKA. Prošnji priložite potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o prejemanju otroškega dodatka in zadnje šolsko sprčevalo.

3033

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KRANJ
SVET ZA ZDRAVSTVO

razpisuje mesto

upravnika lekarne Kranj

Pogoji: farmacevt s strokovnim izpitom in večletno prakso. Pravilno kolkovane prošnje z obširnimi življenjepisom pošljite na zgornji naslov do 20. avgusta 1956.

K 106

Izvozno in uvozno podjetje »DELMARIS«, Izola

telefon 37 — sprejme v službo:

USLUŽBENCA(KO)

za devizno poslovanje v Izoli

USLUŽBENCA(KO)

za pomožne knjigovodske posle v Izoli

USLUŽBENCA(KO)

za materialno knjigovodstvo in administracijo skladišča v Ljubljani

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ali nižja z nekajletno prakso. Plača po tarifnem pravilniku. — Stanovanje za samca v Izoli po dogovoru. — Nastop po možnosti takoj. Pismene prošnje dostavite upravi podjetja do 10. avg. 1956.

3028

LICITACIJA

PRI VOJNI POŠTI 9412 ZAGREB — PREČKO

bo licitacija, na kateri bo naprodaj različen nov in rabljen avtomobilski material ter vozila, in sicer:

- gosničarji Steyer in Maibach • enosne rabljene prikolice in kabine • avtomobilski električni material
- potrošni material (gumijasta tesnila, gumijaste cevi, zakovice, vijaki za železo, vijaki za les) • različni že rabljeni agregati • rabljeni elektromotorji in različno orodje za mehanike • ferosilicium in različne barve

Licitacija bo dne 9. in 10. avgusta ob 7. uri za gospodarska podjetja, remontne delavnice in zadruga.

11. avgusta ob 7. uri pa bo licitacija, na kateri lahko sodelujejo tudi posamezni zasebni obrtniki.

Zainteresirani zastopniki podjetij si lahko ogledajo material vsak dan.

3031

PERSONALNA KOMISIJA

Okrajnega ljudskega odbora Koper

razpisuje

za Ekonomsko srednjo šolo v Kopru

slededca delovna mesta za:

profesorja srednje šole

za pouk zgodovine

ekonomista

(absolvent ekonomske fakultete)

za pouk gospodarskega računstva

ekonomista

(diplom. ekonomske fakultete)

za pouk gospodarskega poslovanja

ekonomista

za pouk knjigovodstva

Prošnje z izčrpnim življenjepisom in pregledom dosedanjih zaposlitev dostavite

Okrajnemu ljudskemu odboru Koper

3020

RAZPIS

Proizvodno podjetje

MIZARSKA PRODUKTIVNA ZADRUGA V SEVNICI

razpisuje vodilno mesto

računovodje podjetja

Pogoji: dovršena srednja šola, vsaj 5-letna praksa v gospodarsko-računskem sektorju kot samostojni računovodja. Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela in kratkim življenjepisom pošljite najkasneje do 25. avgusta 1956 na zgornji naslov.

3026

»JUGOPAPIR«

PODJETJE ZA ZUNANJO IN NOTRANJO TRGOVINO NA DEBELO

BEOGRAD • RISANSKA 12

POŠTNI PREDAL 132 • TELEFON 28-072 ali 27-247

o b v e š č a

vsa maloprodajna trgovska podjetja in samostojne prodajalne, da v smislu sklepa organov upravljanja našega podjetja, v prizadevanju da znižamo cene izdelkom, ki jih prodajamo našim cenjenim kupcem

od 1. avgusta 1956. leta pošiljamo vse kosovne in vagonске pošiljke franko razkladalna postaja kupca

Opozarjamo, da so cene naših izdelkov ostale nespremenjene, to je, da prodajamo po tovarniških cenah.

- Izkoristite našo bogato zalogo pisarniških in šolskih potrebščin, kakor tudi obrazcev za šole, ustanove in podjetja.
- Zahtevajte obvestila za naše uvozno blago:

- pisalne in računske stroje
- risarski pribor in drugo

- NE POZABITE!

Od 1. avgusta 1956 dobavljamo blago franko vaša razkladalna postaja

To vam omogoča, da se na vašem tržišču pojavite kot najugodnejši prodajalec.

JUGOPAPIR

2871

UPRAVNI ODBOR

Tovarne volnenih izdelkov »BAČA« • Podbrdo

razpisuje

mesto računovodje-kinje

POGOJI: srednja ekonomska šola s 5-letno prakso ali nepopolna srednja šola z ustrežno večletno prakso. Plača pa tarifnem pravilniku, ostalo po dogovoru.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja pošljite upravi tovarne. — Nastop službe je možen takoj.

3024

2. DO 9.
SEPTEMBRA 1956

LEIPZIŠKI SEJEM SEJEM VZORCEV S PONUDBO TEHNIČNIH POTROŠNIH PREDMETOV

Službene sejmske legitimacije izdaja:

»PUTNIK« — BEOGRAD
Dr. Dragoslava Jovanovića 1

LEIPZIGER MESSEAMT, LEIPZIG CI
Hainstrasse 18

NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA

666

LEIPZIGER MESSEAMT · LEIPZIG CI · HAINSTRASSE 18

Nagradna

KRIŽANKA

SPIS		JEZNO		POKRIVATI	
MALI DENAR		GESLO		ZAJMEK	
PRITRILNICA		MEDMET		SIEVNIK	
PRISLOVJEKŠOTIČNA ŽIVAL		STRMINA		POVRŠINSKA MERA	
OBLACILA		KARTA		SAMOGLASNIK IN SOGLASNIK	
SPANSKI SPOLIK		ŠUŠICA		NUŠIČEVA KOMEDIJA	
TEBE		PTIČ		ZNIŽANA NOTA	
PREDIVALIČNOVIZELANDIJE		DOJEM		BODICA	
SILNA BREZGLAVE		REKA V FRANGLJI		RIBIŠKA MREŽA	
SHAW FONETIČNO		ZVEZDA SLAVIST		DOJEM REJEVNOST	
DELI		DEL TELESA		MESTO NA FINSKEM	
ALUMINIUM		GESTNA NAPRAVA		RIBA	
MOŠKO IME		LUKA V ITALIJI		NAŠ OTOK OTOK AMERIŠKI GENERAL	
SILA		NAŠA REKA		DVA SAMOGLASNIKA	
PLANETI		VZKLIK		TUJE MOŠKO IME	
SOSEDNI CRKI		POSTO: PAČ			

Reševalcem današnje nagradne križanke bo žreb razdelil 29 nagrad v skupnem znesku 20 tisoč dinarjev.

- I. ena nagrada 2500 dinarjev,
- II. ena nagrada 1500 dinarjev,
- III. dve nagradi po 1000 dinarjev,
- IV. pet nagrad po 800 dinarjev,
- V. dvajset nagrad po 500 dinarjev.

Reševalci naj pošljejo rešitve, napisane na izrezku iz časopisa na naslov: Uredništvo »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/III. z oznako na kuverti »Nagradna križanka«. Rešitve pošljite do vključno 12. avgusta. — Izid zrebanja bomo objavili v nedeljski številki »Ljudske pravice«, dne 19. avgusta.

Vikingi se vračajo

Mestece Heitabu ob Severnem morju je bilo v 11. stoletju najbolj prometno pristanišče Severne Evrope. Sodilo je pod oblast danskega kralja. To pa ni bilo posebno pri srcu norveškemu kralju, ki je bil zelo ljubosumen na svoje sosede zaradi njihovih trgovskih uspehov, zato je napadel pristanišče s svojimi Vikingi; pri napadu je sodelovalo nad 60 ladij. Vikingi so pristanišče kljub ogorčeni obrambi zavzeli, ga oropali in požgali.

V začetku našega stoletja so se arheologi spomnili tega dogodka in so začeli raziskovati obalno področje, kjer naj bi bila nekoč potekala ta slavna bitka. Sele pred kratkim so mogli nadaljevati raziskovalna dela, ki sta jih

preprečili obe svetovni vojni. Tako so potapljači, ki sodelujejo pri raziskovalnih delih, pred kratkim prinesli z morskega dna človeško lobanjo; na njej je videti sled smrtonosnega udarca, ki ga je neznan vojščak dobil po levi strani glave.

Truman hoče nekaj za smeh

Harry Truman, ki je delal kot prvi bivši ameriški predsednik na evropskem potovanju za neki ameriški časopisni koncern, se je baje tako dobro obnesel kot poročevalec, da ga je časopisno združenje naprosilo, naj bi poročal tudi z bližnjega kongresa Demokratske stranke. Truman ponudbe ni maral sprejeti, obljubil pa je, da bo poročal z republikanskega kongresa v San Franciscu, češ da se bo tam našlo marsikaj smešnega...

Umetnine v Vračevščici

Samostan Vračevščica stoji na vzhodnih pobočjih planine Rudnik. Dvakrat v zgodovini so ga požgali Turki, in sicer leta 1579 in 1737. O tem priča napis na enem izmed samostanskih stebrov. Zadnjič je ta samostan obnovil leta 1860 knez Miloš Obrenović. Pri obnovi so v celoti ohranili prvotno podobo.

Vendar pa je ta stari samostan zanimiv tudi zato, ker ima številne umetniške podobe in freske iz starejšega in novejšega časa, med njimi nekatera dela znanega slikarja Djure Jakšiča. Samostan je tudi tesno sodeloval z uporniki prve in druge srbske vstaje. Posebno glede na umetniške podobe in freske ga je država v zadnjem času zaščitila kot zgodovinski spomenik. Pred kratkim so sklenili, da bo narodni muzej iz Čačka uredil dragoceno samostansko gradivo, umetniške ali zgodovinske vrednosti, ker veliko večino teh znamenitosti še vedno hranijo v samostanskih omarah.

Na nedavni industrijski razstavi v Londonu so pokazali tudi 8,5 tone težko zobato kolo s premerom nad 3,5 m, namenjeno eni izmed velikih drobilnic zlate rude v Južni Afriki

Drobne ZANIMIVOSTI

NOV HOTEL V MOSKVI

Na trgu Majakovskega v Moskvi so odprli nov hotel z imenom »Peking«, ki je eden najnovjših v mestu. Doslej so dokončali 210 enosobnih in dvoosobnih apartmanov, dokončujejo pa še 150 sob. Hotel bo imel restavracijo s tremi velikimi dvoranami, kjer bo prostora za tisoč gostov. Mimo tega bo imel sinko zaprto in poletno odprto kavarno na stehi dvonajstega nadstropja. Eno izmed dvoran restavracije bodo okrasili s kitajskim slogu. Za freske, statue, lesoreze in druga dela so povabili arhitekta, slikarje, kiparje in druge mojstre s Kitajskega.

BELI LEOPARD

Prvič je usluženecem živalskega vrta v Kjöbenhavnu uspelo ohraniti pri življenju mladice belega leoparda s Himalaje. Do sedaj se ni še posrečilo nobenemu živalskemu vrtu na svetu, da bi vzgojil mladice te redke živali. Mladič belega leoparda, ki se je skotil 11. junija letos, je ostal živ, čeprav ga je imela na skrbni čevrnav mačka.

MARMOR PRI ANDRIJEVICI

Pred dvema letoma so v bližini Andrijevice odkrili velika ležišča marmora. Sloji tega plemenitega kamna se razprostirajo od vasi Zabrča in se za tem spuščajo v dolino reke Ljuda. Do ceste Andrijevica-Ivanograd sledove marmora so našli na pobočjih velikega planinskega masiva vse do Kolašina. Strokovnjaki so dognali, da so v planinskih ležiščih pisanega in belega marmora, ki sodi na najbolj bogata v naši državi. V Andrijevici so se zdaj že začeli pripravljati na pridobivanje lepše kamna. Nakupili so že več najpotrebnejših strojev. Biri ko jih bodo postavili, bodo začeli marmor kopati in ga obdelovati.

BALET »PO SLEDIVIH GRMENJA«

Azerbajdžanski skladatelj Kara Karajev je dokončal balet »Po sledivih grmenja«, ki ga je napisal po motivih južnoafriškega pisatelja P. Abrahamsa. Za glasložitve novega baleta je skladatelj hitov novega baleta je skladatelj porabil južnoafriške pesmi. Kara Karajev je že prej posvečal svoje skladateljsko delo življenju narodov v drugih delih. Tako je napisal »Albansko rasposoj« in simfonio suite »Vietnam«.

ZA DOBRU TO

Na pojskih vajah je razlagal podoficir: »Ce ukažem »mirno«, morate stati tako pri miru, da bi bila Lotova žena v primerjavi z vami pravi perpetuum mobile...«

ANEKDOTI

Bernard Shaw se je na potovanju po ZDA norčeval iz Američanov. Listi so se zato divje zaganjali vanj, eno samo uredništvo je počakalo do konca. Ko se je Shaw peljal v Miami, je objavil ta list natančen opis prihoda neke gospe Shaw in vrsto zgodb s sprejemom ter njene izjave. Čisto na koncu je bilo zapisano: »Gospa Shaw potuje v spremstvu svojega moža Bernarda Shawa, ki je pisatelj!«

Jack London ni postal o pravem času zgodbe, za katero se je bil dogovoril z urednikom nekoga časopisa. Zložnik ga je silil, naj politično, nazadnje pa mu je pisal: »Dragi Jack, če ne dobim zgodbe v štiriindvajsetih urah, pridem k tebi in te z brkami przem po stopnicah. Vajen sem izpolnjevati obljube!«

Jack London mu je odgovoril: »Dragi Dick, če bi jaz delal z nogami, bi prav tako zlahka izpolnjeval obljube...«

JURČEK RISE

Pobegli vlomilec

»Pa ničle je zaspano rekel Jurček in zlezal v posteljo. Toda komaj je zaprl oči, že se je Barabič neslišno zravnal in pogledal naokoli. Kajti Barabič je bil čisto dobro narisani. Takrat, ko se je Jurček trudil okoli njega, se je bil samo potuhnil. Imel je pač svoje načrte.«

»O-ho-ho!« se je zarežal Barabič: »Ce bi bili na svetu vsi ljudje takile Jurčki, kot je tale! To bi bilo življenje!«

Nato je sedel na Jurčkov stol in se globoko zamislil.

»Da, tako bo najbolje,« je dejal čez čas in vstal. Splazil se je v kuhinjo, poiskal skatlo, v kateri je Jurčkova mama hranila denar, in jo izpraznil do zadnjega dinarja.

»No, za kozarec žganja in za cigarete bo že,« je dejal.